

**Έργο: Ετήσιες Εκθέσεις ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ για τα έτη
2013-2022 με θέμα: Η κατάσταση και οι προοπτικές των ΜμΕ στην
Ελλάδα**

**Παραδοτέο Π.Β1.2: Έκθεση ανάλυσης των αποτελεσμάτων της
πρωτογενούς έρευνας σε παραγωγικούς φορείς για το έτος 2020**

Νοέμβριος 2022

Περιεχόμενα

1	ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	5
1.1	Σκοπός και αντικείμενο της έρευνας	5
1.2	Μεθοδολογία διεξαγωγής της έρευνας	5
1.2.1	Σχεδιασμός εργαλείου έρευνας	5
1.2.2	Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας	6
1.2.3	Μέθοδος και διαδικασία διεξαγωγής της έρευνας	9
1.2.4	Ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας	9
1.3	Στοιχεία δείγματος έρευνας	11
2	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	13
2.1	Γενικά χαρακτηριστικά των φορέων	13
2.2	Αξιολόγηση περιβάλλοντος δραστηριοποίησης ΜμΕ το έτος 2020	19
2.3	Αξιολόγηση περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των ΜμΕ το έτος 2020	25
3	ΚΥΡΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	30
4	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	33
4.1	Παράρτημα I: Ερωτηματολόγιο της έρευνας παραγωγικών φορέων (έτη 2020 – 2021) .	33
4.2	Παράρτημα II: Πληθυσμός της έρευνας	39

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.1. Στοιχεία δείγματος της έρευνας	11
Διάγραμμα 1.2. Κατηγορίες φορέων δείγματος.....	12
Διάγραμμα 2.1. Κατανομή φορέων ανά γενική κατηγορία	13
Διάγραμμα 2.2. Κατανομή φορέων ανά περιφέρεια.....	14
Διάγραμμα 2.3. Κατανομή φορέων ανά γενική κατηγορία και γεωγραφική ομάδα (NUTS 1).....	15
Διάγραμμα 2.4. Τρόποι εμπλοκής φορέων με τις ΜμΕ	16
Διάγραμμα 2.5. Τρόποι εμπλοκής των φορέων με τις ΜμΕ, ανά γενική κατηγορία φορέα.....	17
Διάγραμμα 2.6. Τομείς με μεγαλύτερη βαρύτητα το έτος 2020	19
Διάγραμμα 2.7. Κυριότεροι ανασταλτικοί παράγοντες της επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων το έτος 2020	21
Διάγραμμα 2.8. Κυριότερες υποστηρικτικές υπηρεσίες που είχαν ανάγκη οι επιχειρήσεις το έτος 2020	22
Διάγραμμα 2.9. Συνολική αξιολόγηση σημαντικότερων πρωτοβουλιών / νομοθετικών ρυθμίσεων το έτος 2020 (μέσοι όροι και σύνολα αποκρίσεων).....	23
Διάγραμμα 2.10. Αξιολόγηση νομοθεσίας για τις ΜμΕ, το έτος 2020.....	24
Διάγραμμα 2.11. Βαθμός προσαρμοστικότητας των ΜμΕ στο ευμετάβλητο οικονομικό περιβάλλον του έτους 2020.....	24
Διάγραμμα 2.12. Βαθμός προσαρμοστικότητας των ΜμΕ στο ευμετάβλητο οικονομικό περιβάλλον του έτους 2020, ανά γενική κατηγορία φορέα.....	25
Διάγραμμα 2.13. Βαθμός αξιοποίησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας από τις ΜμΕ το έτος 2020 .	26
Διάγραμμα 2.14. Βαθμός αξιοποίησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας από τις ΜμΕ το έτος 2020, ανά γενική κατηγορία φορέα	26
Διάγραμμα 2.15. Κατοχή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις ΜμΕ το έτος 2020.....	27
Διάγραμμα 2.16. Κατοχή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις ΜμΕ το έτος 2020, ανά γενική κατηγορία φορέα	28
Διάγραμμα 2.17. Αποτελεσματικότητα μέτρων του έτους 2020 στην υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον	28
Διάγραμμα 2.18. Αποτελεσματικότητα μέτρων του έτους 2020 στην υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον, ανά γενική κατηγορία φορέα	29

Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο του έργου **Εκπόνηση ετήσιων εκθέσεων ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ για τα έτη 2013-2022 με θέμα «Η κατάσταση και οι προοπτικές των ΜμΕ στην Ελλάδα»**. Υποβάλλεται στο πλαίσιο της από 16/09/2021 Σύμβασης και της από 28/06/2022 τροποποίησης αυτής μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, Γενική Δ/νση Βιομηχανικής Πολιτικής και Μεταρρυθμίσεων, Δ/νση Επιχειρηματικότητας και ΜμΕ ως αναθέτουσα αρχή και της ένωσης εταιρειών με την επωνυμία «ICAP ADVISORY A.E. – ICAP A.E. (με νέα επωνυμία ICAP CRIF A.E.)» ως ανάδοχου.

Στο παρόν παραδοτέο «Π.Β1.2: Έκθεση ανάλυσης των αποτελεσμάτων της πρωτογενούς έρευνας σε παραγωγικούς φορείς για το έτος 2020», παρουσιάζονται αρχικά τα βασικά χαρακτηριστικά της έρευνας, ενώ στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναλυτική παράθεση και ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας και καταγράφονται τα κύρια ευρήματα αυτής. Στα παραρτήματα του παρόντος παραδοτέου παρατίθενται το ερωτηματολόγιο της έρευνας καθώς και λίστα φορέων που αποτέλεσαν τον πληθυσμό της έρευνας. Σε ξεχωριστά ηλεκτρονικά αρχεία (excel) περιλαμβάνονται: το δείγμα της έρευνας, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, τα στοιχεία των συμμετεχόντων και η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Σημειώνεται ότι στην παρούσα έρευνα γίνεται σύγκριση με τα αποτελέσματα της αντίστοιχης έρευνας που εκπονήθηκε σε φορείς για τα έτη 2013-2019, όπου αυτό είναι εφικτό, δεδομένου ότι το ερωτηματολόγιο της παρούσης έρευνας απλοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό, σε συνεργασία με την Αναθέτουσα Αρχή, γεγονός που σημαίνει ότι κάποιες ερωτήσεις απαλείφθηκαν, κάποιες άλλες τροποποιήθηκαν ενώ επιπλέον δεν υπάρχει διάκριση των επιχειρήσεων βάσει μεγέθους (πολύ μικρές – μικρές & μεσαίες μεγάλες).

1 Βασικά χαρακτηριστικά της έρευνας

1.1 Σκοπός και αντικείμενο της έρευνας

Η πρωτογενής έρευνα σε αντιπροσωπευτικό δείγμα ενδιαφερομένων φορέων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για το έτος 2020 έχει ως στόχο τη συλλογή απόψεων και προτάσεων για την κατάσταση και τις προοπτικές των ΜμΕ. Ως ενδιαφερόμενοι φορείς νοούνται οι φορείς του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα οι οποίοι σχετίζονται με κάποιο τρόπο με τις ΜμΕ δηλαδή, είτε έχουν μέλη τους ΜμΕ, είτε σχεδιάζουν ή/και υλοποιούν δράσεις και προγράμματα, πολιτικές και μέτρα που έχουν σαν στόχο τη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜμΕ.

Η εξαγωγή συμπερασμάτων για την παρεχόμενη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων κατά το έτος αναφοράς της έρευνας αλλά και η αποτύπωση των επιμέρους τους αναγκών είναι το αντικείμενο της διενεργούμενης έρευνας, ενώ επιμέρους στόχοι αυτής είναι:

- Η καταγραφή του τρόπου με τον οποίο οι φορείς εμπλέκονται με τις ΜμΕ (παρεχόμενες υπηρεσίες)
- Η αποτύπωση των τομέων στους οποίους οι φορείς έδωσαν μεγαλύτερη βαρύτητα το έτος 2020
- Η καταγραφή των παραγόντων εκείνων που κατά την εκτίμηση των ερωτώμενων φορέων δυσχεραίνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα των ΜμΕ
- Η καταγραφή των υποστηρικτικών υπηρεσιών που είχαν ανάγκη οι ΜμΕ το έτος 2020
- Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας νομοθετικών πρωτοβουλιών που αναλήφθηκαν το έτος 2020 με στόχο την ανάπτυξη των ΜμΕ
- Η καταγραφή και αξιολόγηση της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των ΜμΕ το έτος 2020

1.2 Μεθοδολογία διεξαγωγής της έρευνας

1.2.1 Σχεδιασμός εργαλείου έρευνας

Για τη διεξαγωγή της έρευνας σε παραγωγικούς φορείς για το έτος 2020, ο Ανάδοχος ακολούθησε την ίδια μεθοδολογία με αυτή που χρησιμοποίησε στην προηγούμενη αντίστοιχη έρευνα για τα έτη 2013-2019.

Ειδικότερα, για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, ο Ανάδοχος βασίστηκε στο ερωτηματολόγιο που είχε χρησιμοποιηθεί στη σχετική έρευνα για τα έτη 2013-2019, το οποίο όμως απλοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό προκειμένου να είναι πιο εύκολη και γρήγορη η ανταπόκριση των φορέων. Επιπλέον το ανασχεδιασμένο ερωτηματολόγιο είναι κοινό για τα έτη 2020 και 2021 (δηλαδή για τα παραδοτέα ΠΒ.1.2 και ΠΓ.2). Το νέο ερωτηματολόγιο υποβλήθηκε προς έγκριση από την Αναθέτουσα Αρχή.

Το οριστικοποιημένο ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα Ι του παρόντος παραδοτέου και περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

1. Βασικά στοιχεία του φορέα: στην πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου παρατίθενται τα γενικά στοιχεία του φορέα (επωνυμία του φορέα, περιφέρεια όπου ανήκει ο φορέας,

ονοματεπώνυμο, email και θέση συνεντευξιαζόμενου), εξετάζεται ο τρόπος εμπλοκής του φορέα με τις ΜμΕ καθώς και οι τομείς στους οποίους έδωσε τη μεγαλύτερη βαρύτητα ο φορέας το έτος αναφοράς

2. Αξιολόγηση περιβάλλοντος δραστηριοποίησης ΜμΕ: οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη ενότητα ήταν υποχρεωτικές για όλους τους ερωτώμενους και αποσκοπούν στην καταγραφή των κυριότερων προβλημάτων που κατά τη κρίση τους αντιμετώπισαν οι ΜμΕ και των υποστηρικτικών υπηρεσιών που χρειάζονται, στην αξιολόγηση των πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί σε εθνικό επίπεδο για τη στήριξη των ΜμΕ και του νομοθετικού πλαισίου εντός του οποίου δραστηριοποιούνται, και στην αξιολόγηση του βαθμού προσαρμοστικότητάς τους
3. Περιβαλλοντική συμπεριφορά των ΜμΕ: οι ερωτήσεις της συγκεκριμένης ενότητας απευθύνονταν σε όλους τους φορείς και αποσκοπούν στην καταγραφή των ενεργειών που αναλαμβάνουν οι ΜμΕ για την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας και προστασίας του περιβάλλοντος

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στην πλατφόρμα Alchemer (πρώην SurveyGizmo) ώστε να είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου (<https://survey.alchemer.com/s3/7064077/2020-2021>). Στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο ενσωματώθηκαν όλες οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο έντυπο ερωτηματολόγιο και σε κάθε μια ερώτηση έγινε αντιστοίχιση του κατάλληλου τύπου απάντησης (Radio Button, checkboxes, text boxes, dropdown menu κ.λ.π.) και ενσωματώθηκαν οι σχετικές οδηγίες συμπλήρωσης.

1.2.2 Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Τόσο ο πληθυσμός όσο και το δείγμα της έρευνας είχαν οριστεί και καταγραφεί ήδη από την προηγούμενη σχετική έρευνα για τα έτη 2013-2019, για λόγους όμως πληρότητας του παρόντος παραδοτέου, περιγράφονται εκ νέου στις παραγράφους που ακολουθούν.

Ειδικότερα ο πληθυσμός της έρευνας περιλαμβάνει φορείς οι οποίοι εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με τις ΜμΕ, δηλαδή φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα οι οποίοι είτε έχουν μέλη μικρομεσαίες επιχειρήσεις είτε προσφέρουν υπηρεσίες ή / και προγράμματα ενίσχυσης προς αυτές. Οι εν λόγω φορείς κατανέμονται σε **12 κατηγορίες** ως εξής:

- Περιφέρειες
- Υπουργεία
- Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων
- Φορείς υποστήριξης εξαγωγικής δραστηριότητας
- Επιμελητήρια
- Σύλλογοι επιχειρήσεων / Κλαδικοί Σύλλογοι
- Επαγγελματικό Σωματείο
- Αναπτυξιακές Εταιρείες
- Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
- Διεπαγγελματικές Οργανώσεις

- Φορείς για περιβαλλοντικά ζητήματα
- Λοιποί φορείς

Ο πληθυσμός της έρευνας ανά κατηγορία φορέα παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί, ενώ αναλυτική κατάσταση των φορέων παρουσιάζεται στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος παραδοτέου:

A/A	ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΦΟΡΕΩΝ
1.	Περιφέρειες	Περιλαμβάνονται οι 13 δευτεροβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας	13
2.	Υπουργεία	Περιλαμβάνονται υπουργεία που διαχειρίζονται δράσεις / πρωτοβουλίες ή διαμορφώνουν πολιτικές για τις ΜμΕ	1
3.	Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων	Περιλαμβάνεται το σύνολο των Ε.Υ.Δ. που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση του οικείου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και επιλεγμένες Ε.Υ.Δ. συγκεκριμένων τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που έχουν δράσεις για τις ΜμΕ	15
4.	Φορείς υποστήριξης εξαγωγικής δραστηριότητας	Περιλαμβάνονται αντιπροσωπευτικοί φορείς που υποστηρίζουν την εξαγωγική δραστηριότητα επιχειρήσεων	7
5.	Επιμελητήρια	Περιλαμβάνονται τα επιμελητήρια Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς, ενώ επιπλέον περιλαμβάνονται επιμελητήρια από όλες τις περιφέρειες της χώρας	61
6.	Σύνδεσμοι επιχειρήσεων	Εντάσσονται πανελλαδικοί ή περιφερειακοί σύλλογοι επιχειρήσεων και κλαδικοί σύλλογοι, και περιλαμβάνονται σύλλογοι από τους 10 υπερ-κλάδους	54
7.	Επαγγελματικό Σωματείο	Περιλαμβάνονται τα πλέον αντιπροσωπευτικά σωματεία εργαζομένων ήτοι εκτός από την ΓΣΕΒΕΕ και ΓΣΕΕ επιλέχθηκαν τα εργατικά κέντρα Αθηνών, Πειραιώς, Θεσ/κης και Πάτρας καθώς και επιλεγμένα σωματεία από τους 10 υπερ-κλάδους	13
8.	Αναπτυξιακές Εταιρείες	Συμπεριλήφθηκαν αναπτυξιακές από τις περιφέρειες της χώρας, κατά προτίμηση της περιφερειακής ενότητας στην οποία βρίσκεται η έδρα της περιφέρειας	47
9.	Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα	Συμπεριλήφθηκαν οι 4 συστημικές τράπεζες καθώς και τράπεζες από διάφορες περιφέρειες της Ελλάδος, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (Γραφείο Ελλάδος), η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Γραφείο Αθηνών), και η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων	16
10.	Διεπαγγελματικές Οργανώσεις	Περιλαμβάνονται επιλεγμένες διεπαγγελματικές οργανώσεις που εμπίπτουν στους 10 υπερκλάδους	7

A/A	ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΦΟΡΕΩΝ
11.	Φορείς για περιβαλλοντικά ζητήματα	Περιλαμβάνονται επιλεγμένοι φορείς που δραστηριοποιούνται στη προστασία περιβάλλοντος ή /και στην εξοικονόμηση ενέργειας και έχουν δράσεις / προγράμματα για τις ΜμΕ	5
12.	Λοιποί φορείς	Περιλαμβάνονται φορείς που δεν εντάσσονται σε καμία από τις ανωτέρω κατηγορίες και σχετίζονται με τις ΜμΕ	2
ΣΥΝΟΛΟ:			241

Για την επιλογή αντιπροσωπευτικού δείγματος ενδιαφερομένων φορέων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αξιολογήθηκε στη συνέχεια, σε συνεργασία με την Αναθέτουσα Αρχή, η σπουδαιότητα των φορέων, η διαφορετικότητά τους, η γεωγραφική και κλαδική τους κατανομή και έγιναν οι παρακάτω παραδοχές.

- Οι κατηγορίες φορέων που είναι οι καθ' ύλην αρμόδιοι φορείς για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση και παρακολούθηση προγραμμάτων και δράσεων που απευθύνονται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αλλά και για τον σχεδιασμό πολιτικών ενίσχυσης των ΜμΕ συμπεριλήφθηκαν στο σύνολό τους στην έρευνα (εξαιρείται η ΕΥΔ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης και δια Βίου Μάθησης» και η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου). Έτσι, από αυτές τις κατηγορίες συμπεριλήφθηκαν στην έρευνα 27 φορείς, ως εξής:
 - Οι 13 Περιφέρειες
 - Το 1 Υπουργείο
 - Οι 13 Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης
- Οι υπόλοιπες κατηγορίες φορέων αποτέλεσαν ξεχωριστούς υποπληθυσμούς (στρώματα) προκειμένου να εξασφαλιστεί ικανή αντιπροσώπευση αυτών στο δείγμα της έρευνας.

Συνεπώς ανά κατηγορία φορέων προέκυψε το αρχικό δείγμα 75 φορέων ως εξής:

A/A	ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
1.	Περιφέρειες	13
2.	Υπουργεία	1
3.	Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων	13
4.	Φορείς υποστήριξης εξαγωγικής δραστηριότητας	2
5.	Επιμελητήρια	10
6.	Σύνδεσμοι επιχειρήσεων	13
7.	Επαγγελματικό Σωματείο	8
8.	Αναπτυξιακές Εταιρείες	11

A/A	ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
9.	Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα	1
10.	Διεπαγγελματικές Οργανώσεις	1
11.	Φορείς για περιβαλλοντικά ζητήματα	2
ΣΥΝΟΛΟ:		75

1.2.3 Μέθοδος και διαδικασία διεξαγωγής της έρευνας

Αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκόμισε ο Ανάδοχος από τη διεξαγωγή της προηγούμενης σχετικής έρευνας για τα έτη 2013-2019, για τη διεξαγωγή της έρευνας ακολουθήθηκαν τα παρακάτω βήματα:

- Έγινε αποστολή των ερωτηματολογίων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συνολικά σε 135 φορείς, ήτοι σε μεγαλύτερο αριθμό φορέων από αυτούς που περιλαμβάνονται στο δείγμα προκειμένου να εξασφαλιστεί ικανός αριθμός απαντήσεων. Ειδικότερα ο Ανάδοχος συνέταξε το σώμα του μηνύματος στο οποίο δίνονταν πληροφορίες για το έργο και τους στόχους της έρευνας καθώς και ο σύνδεσμος (link) για την ηλεκτρονική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου
- Ακολούθησαν επιπλέον γύροι τηλεφωνικής επικοινωνίας με εκπροσώπους φορέων που δεν ανταποκρίθηκαν εντός του τιθέμενου χρονικού ορίου συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Σε αρκετές περιπτώσεις χρειάστηκε η εκ νέου αποστολή ερωτηματολογίου, ενώ σε φορείς που δεν είχαν ανταποκριθεί, στάλθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μήνυμα υπενθύμισης. Στόχος του Αναδόχου ήταν η συγκέντρωση μεγαλύτερου αριθμού αποκρίσεων.

Τελικά λόγω των χρονικών περιορισμών διεξαγωγής της έρευνας που τίθενται από τη σύμβαση του έργου και το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα αυτού, η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την συγκέντρωση 60 αποκρίσεων, ήτοι 58 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων και 2 φορέων που δήλωσαν ότι δεν συμμετέχουν στην έρευνα είτε λόγω απροθυμίας είτε επειδή δεν σχετίζονται με τις ΜμΕ είτε για άλλους λόγους (π.χ. λόγω φόρτου εργασίας).

1.2.4 Ανάλυση αποτελεσμάτων έρευνας

Για την ανάλυση και επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας έλαβαν χώρα οι παρακάτω εργασίες:

- Με τη χρήση της πλατφόρμας Alchemer έγινε εξαγωγή των αποτελεσμάτων της έρευνας σε υπολογιστικό φύλλο (excel).
- Ανάλογα με το βαθμό πληρότητας τους, τα δεδομένα που συλλέχθηκαν ταξινομήθηκαν στις παρακάτω κατηγορίες:
 - ο Πλήρως συμπληρωμένα ερωτηματολόγια: αφορούν τα ερωτηματολόγια που έχουν υποβληθεί από τους φορείς και έχουν στη συνέχεια ελεγχθεί από τον Ανάδοχο ως προς την πληρότητά τους, συνεπώς θεωρούνται έγκυρα. Τα πλήρως συμπληρωμένα

ερωτηματολόγια περιλαμβάνονται τόσο στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας όσο και στα στοιχεία δείγματος (ενότητα 1.3)

- Μερικώς συμπληρωμένα ερωτηματολόγια: αφορούν ερωτηματολόγια τα οποία έχουν συμπληρωθεί μερικώς από κάποιον φορέα και δεν έχουν υποβληθεί, συνεπώς δεν θεωρούνται έγκυρα και δεν περιλαμβάνονται στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας παρά μόνο στην ανάλυση των στοιχείων του δείγματος (ενότητα 1.3)
- Άκυρα ερωτηματολόγια: αφορούν ερωτηματολόγια τα οποία έχουν δημιουργηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, είναι μερικώς συμπληρωμένα ή κενά, και δεν περιλαμβάνουν την επωνυμία του φορέα ούτε άλλα χαρακτηριστικά αυτού (κατηγορία φορέα, περιφέρεια κλπ) επομένως δεν μπορούν να θεωρηθούν έγκυρα. Τα άκυρα ερωτηματολόγια δεν περιλαμβάνονται στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας παρά μόνο στην ανάλυση των στοιχείων του δείγματος (ενότητα 1.3)
- Διπλά ερωτηματολόγια: περιλαμβάνονται ερωτηματολόγια φορέων τα οποία έχουν δημιουργηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ωστόσο δεν έχουν ολοκληρωθεί ενώ επιπλέον κατόπιν ελέγχου έχει διαπιστωθεί ότι ο συγκεκριμένος φορέας έχει δημιουργήσει και άλλη εγγραφή συνεπώς δεν προσμετρώνται εις διπλούν στις απαντήσεις. Τα εν λόγω ερωτηματολόγια δεν περιλαμβάνονται σε καμία ανάλυση
- Για τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκε από τον Ανάδοχο η Γενική Κατηγορία Φορέα στην οποία ανήκει κάθε φορέας που αποκρίθηκε στην έρευνα.
- Ακολούθησε η κωδικοποίηση των δεδομένων στο υπολογιστικό φύλλο excel προκειμένου να είναι πιο εύκολη η επεξεργασία τους καθώς και η στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων.

Στο υπολογιστικό φύλλο (αρχείο excel με τίτλο «Επεξεργασία αποτελεσμάτων έρευνας ΠΒ.1.2 ΠΓ.2») που συνοδεύει την ανά χειρας έκθεση ανάλυσης αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

- Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια σε ηλεκτρονική μορφή (φύλλο εργασίας «Απαντήσεις»)
- Τα διπλά ερωτηματολόγια (φύλλο εργασίας «Duplicates»)
- Τα μερικώς συμπληρωμένα ερωτηματολόγια (φύλλο εργασίας «Partial»)
- Τα άκυρα ερωτηματολόγια (φύλλο εργασίας «Invalid»)
- Οι κωδικοποιημένες απαντήσεις του ερωτηματολογίου (φύλλο εργασίας «Κωδικοποιημένα»)
- Τα φύλλα εργασίας όπου περιλαμβάνεται η ανάλυση των αποτελεσμάτων (για κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου έχει δημιουργηθεί ξεχωριστό φύλλο εργασίας)

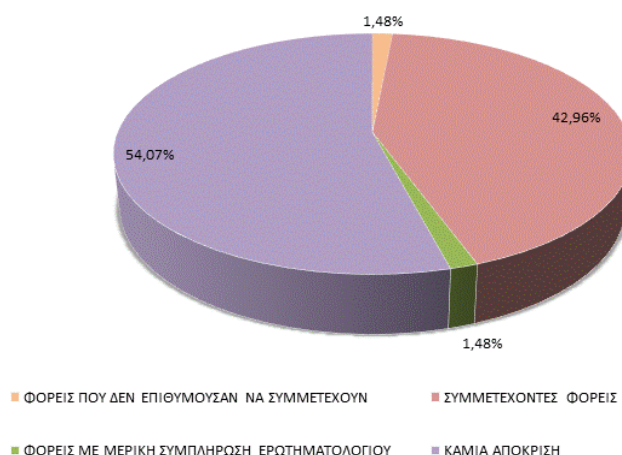
1.3 Στοιχεία δείγματος έρευνας

Σε σύνολο 135 φορέων στους οποίους ο Ανάδοχος έστειλε ηλεκτρονικά το ερωτηματολόγιο, το 54,07% δεν ανταποκρίθηκε (73 φορείς) και το 1,48% δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να συμμετέχει στην έρευνα επειδή δε σχετίζεται με τις ΜμΕ. Τα ορθώς συμπληρωμένα ερωτηματολόγια αντιπροσωπεύουν το 42,96% του συνόλου των φορέων στους οποίους απευθύνθηκε ο Ανάδοχος.

Επιπλέον κατά την εξαγωγή των αποτελεσμάτων της έρευνας συγκεντρώθηκαν 13 άκυρες εγγραφές που σημαίνει ότι αρκετοί φορείς στους οποίους επικοινωνήθηκε το ερωτηματολόγιο έκαναν εισαγωγή στην εφαρμογή μία ή περισσότερες φορές, ωστόσο δεν προχώρησαν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Η κατανομή του πληθυσμού της έρευνας παρουσιάζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

Διάγραμμα 1.1. Στοιχεία δείγματος της έρευνας

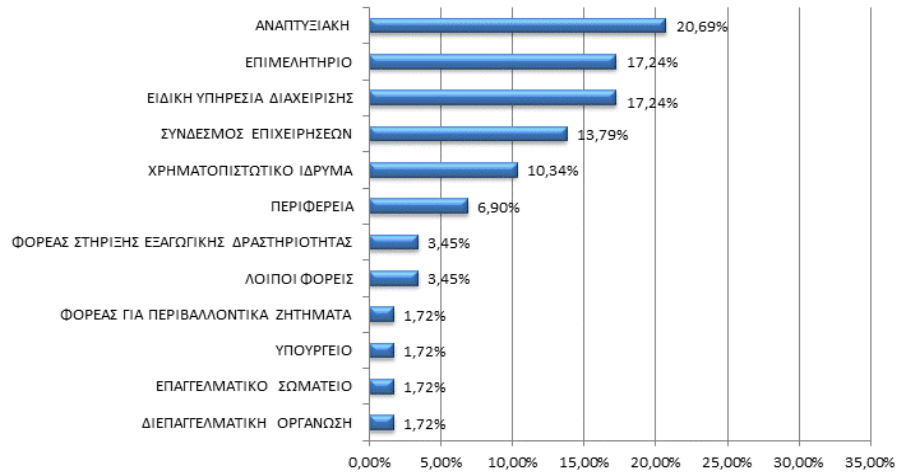

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Οι 58 φορείς οι οποίοι αποκρίθηκαν στην έρευνα και συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, ταξινομήθηκαν στις 12 κατηγορίες στις οποίες ταξινομήθηκε τόσο ο πληθυσμός, όσο και το δείγμα της έρευνας (βλέπε ενότητα 1.2.2).

Βάσει της ταξινόμησης αυτής το 20,69% των ερωτηθέντων αποτελούν Αναπτυξιακές Εταιρείες, ενώ τα επιμελητήρια και οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης εκπροσωπούνται κατά 17,24%. Ακολουθούν οι σύνδεσμοι επιχειρήσεων με 13,79%, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με 10,34% και οι περιφέρειες με 6,9%. Οι λοιπές κατηγορίες φορέων εκπροσωπούνται σε ποσοστά κάτω του 3,5%.

Διάγραμμα 1.2. Κατηγορίες φορέων δείγματος

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

2 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας

2.1 Γενικά χαρακτηριστικά των φορέων

Στην πρώτη ενότητα της έρευνας περιλαμβάνονται ερωτήσεις που σχετίζονται με τα γενικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων φορέων, με τον τρόπο εμπλοκής τους με τις ΜμΕ, καθώς και με την καταγραφή των τομέων στους οποίους δόθηκε η μεγαλύτερη βαρύτητα το 2020.

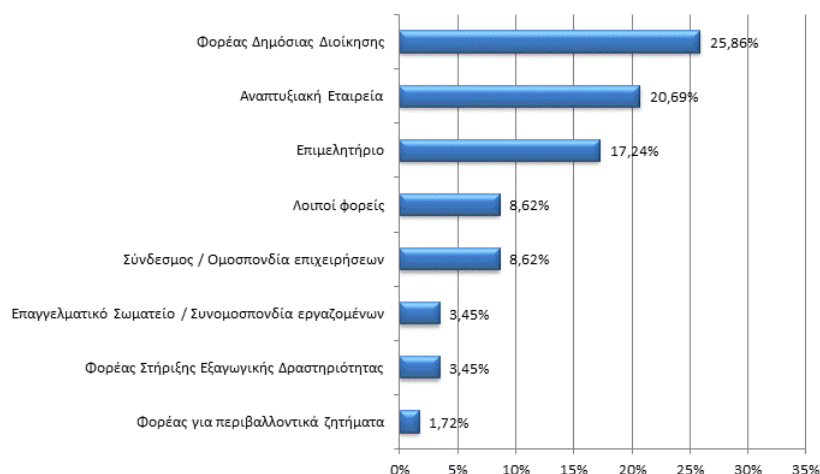
Στα διαγράμματα που ακολουθούν αποτυπώνονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, ήτοι η κατανομή τους ανά γενική κατηγορία και ανά περιφέρεια.

Σημειώνεται ότι η αντιστοίχιση των φορέων στις γενικές κατηγορίες φορέων πραγματοποιήθηκε από τον Ανάδοχο. Ειδικότερα, ο Ανάδοχος διατήρησε την αντιστοίχιση κάθε φορέα στη γενική κατηγορία όπως αυτή είχε δηλωθεί από τον εκάστοτε φορέα στην προηγούμενη έρευνα για τα έτη 2013-2019, προκειμένου αφενός να είναι δυνατή η σύγκριση και αφετέρου να υπάρχει συνέχεια στα παραδοτέα.

Η πλειοψηφία των φορέων (25,86%) αφορά Φορείς Δημόσιας Διοίκησης¹, ενώ σημαντική εκπροσώπηση έχουν οι αναπτυξιακές εταιρείες (20,7% περίπου) και τα επιμελητήρια (17,2%).

Στην κατηγορία «λοιποί φορείς» εντάσσονται ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ), η Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας που χαρακτηρίζεται ως Κοινωνικός εταίρος – Συνομοσπονδία, η Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου και το Κέντρο Καινοτομίας της Περιφέρειας Αττικής.

Διάγραμμα 2.1. Κατανομή φορέων ανά γενική κατηγορία

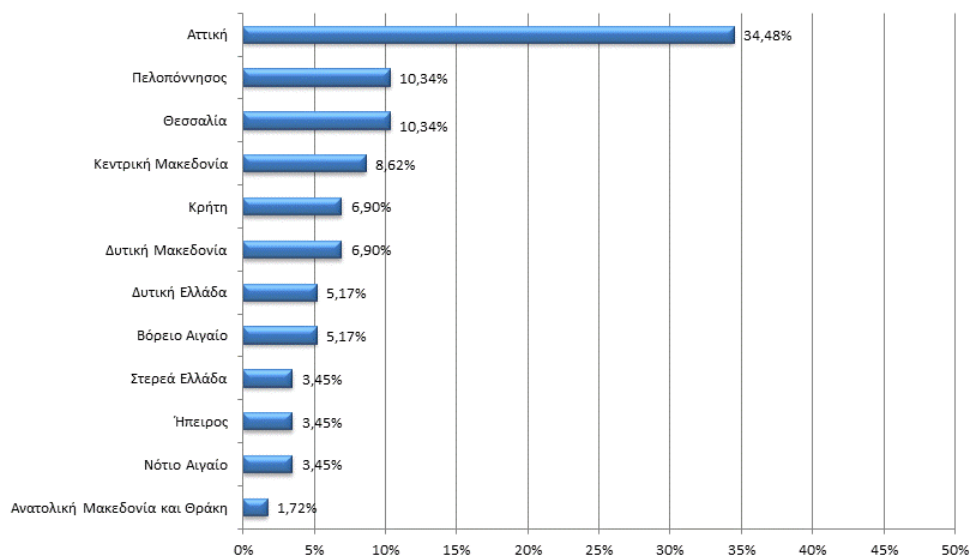

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

¹ Στους φορείς Δημόσιας Διοίκησης περιλαμβάνονται οι 4 Περιφέρειες, οι 10 Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και το Υπουργείο Ανάπτυξης που συμμετείχαν στην έρευνα.

Αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή των φορέων, στη Περιφέρεια Αττικής ανήκει το 34,48% αυτών, και ακολουθούν οι Περιφέρειες Πελοποννήσου και Θεσσαλίας με αντιπροσώπευση 10,34% εκάστη. Από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δεν υπήρξε καμία συμμετοχή.

Διάγραμμα 2.2. Κατανομή φορέων ανά περιφέρεια

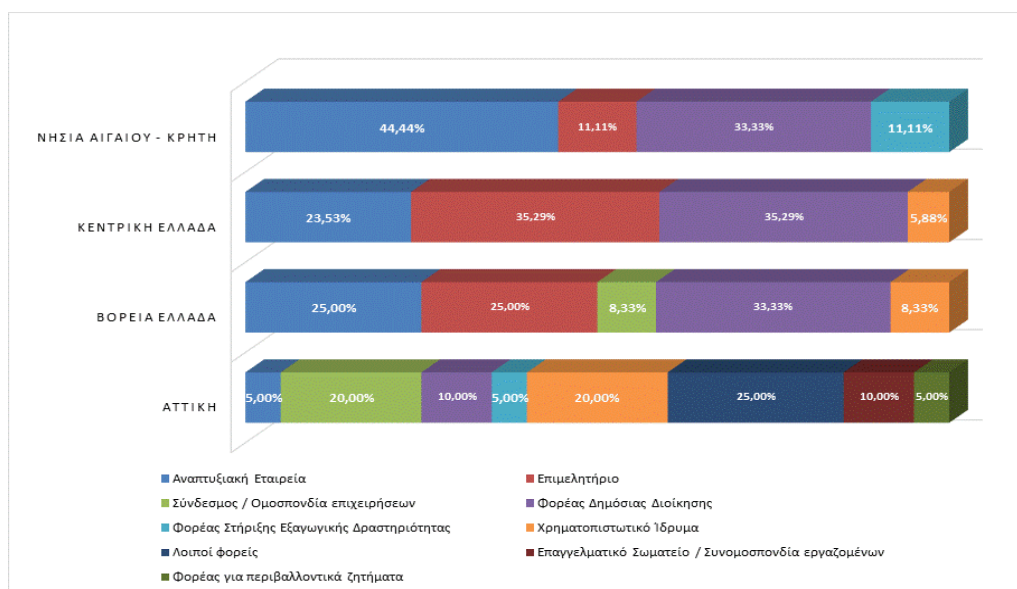

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των διαφόρων κατηγοριών φορέων ανά γεωγραφική ομάδα (NUTS 1). Όπως αποτυπώνεται σε αυτό, τα Επιμελητήρια είναι η μόνη γενική κατηγορία φορέων που δεν έχουν αντιπροσώπευση στην Αττική, ενώ αντίθετα οι κατηγορίες «λοιποί φορείς», τα επαγγελματικά σωματεία / συνομοσπονδίες εργαζομένων και οι φορείς για περιβαλλοντικά ζητήματα έχουν αντιπροσώπευση μόνο στην Αττική.

Ειδικότερα, στην Αττική οι λοιποί φορείς αντιπροσωπεύουν το 25% και ακολουθούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι σύνδεσμοι/ ομοσπονδίες επιχειρήσεων με αντιπροσώπευση 20% εκάστο. Στη Βόρεια Ελλάδα (Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης) οι φορείς δημόσιας διοίκησης έχουν την μεγαλύτερη αντιπροσώπευση (περίπου 33%), ενώ στα Νησιά Αιγαίου και την Κρήτη οι αναπτυξιακές εταιρείες έχουν την μεγαλύτερη αντιπροσώπευση (44,4%). Τέλος στην Κεντρική Ελλάδα (Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Θεσσαλίας) τα επιμελητήρια και οι φορείς δημόσιας διοίκησης αντιπροσωπεύουν το 35,29%.

Διάγραμμα 2.3. Κατανομή φορέων ανά γενική κατηγορία και γεωγραφική ομάδα (NUTS 1)

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

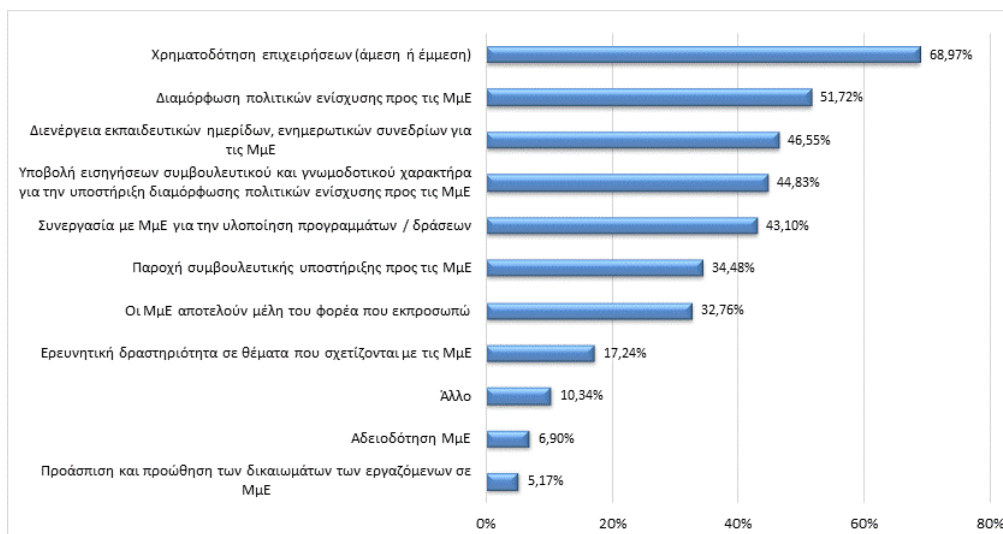
Για την πληρέστερη κατανόηση του ρόλου των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, ζητήθηκε από τους εκπροσώπους τους να υποδείξουν τον τρόπο με τον οποίο εμπλέκονται με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επισημαίνεται ότι στη συγκεκριμένη ερώτηση κάθε φορέας είχε δικαίωμα να δώσει πολλαπλές επιλογές.

Περίπου το 69% των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα παρέχει προς τις ΜμΕ χρηματοδότηση επιχειρήσεων και το 51,72% είναι αρμόδιο για τη διαμόρφωση πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ. Ακολουθούν η παροχή εκπαιδευτικών ημερίδων ή συνεδρίων (46,5%), η υποβολή εισηγήσεων συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα για την υποστήριξη διαμόρφωσης πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ (44,8%) και η συνεργασία με τις ΜμΕ για την υλοποίηση προγραμμάτων / δράσεων με εκπροσώπηση 43,1%.

Με την προάσπιση δικαιωμάτων εργαζομένων εμπλέκεται μικρότερο ποσοστό φορέων.

Ως άλλοι τρόποι εμπλοκής με τις ΜμΕ δηλώθηκαν η προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τον ΟΒΙ, η υποστήριξη εξωστρέφειας από την ANKO Δυτικής Μακεδονίας, η τήρηση μητρώου επιχειρήσεων από το Επιμελητήριο Εύβοιας και η ενημέρωση από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων.

Διάγραμμα 2.4. Τρόποι εμπλοκής φορέων με τις ΜμΕ

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

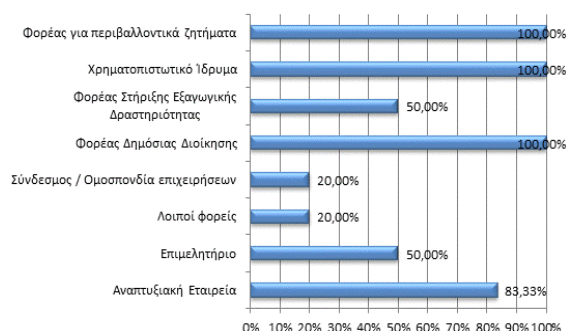
Εξετάζοντας τον τρόπο εμπλοκής με τις ΜμΕ ανά κατηγορία φορέα αξίζει να σημειωθούν τα κάτωθι:

- Το σύνολο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην έρευνα συνεργάζονται με τις ΜμΕ για την παροχή χρηματοδότησης, ενώ τα μισά από αυτά παρέχουν στις ΜμΕ εκπαιδευτικές ημερίδες και σεμινάρια
- Με την παροχή άμεσης ή έμμεσης χρηματοδότησης (εκτός από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα) απασχολούνται το σύνολο των φορέων δημόσιας διοίκησης που συμμετείχαν στην έρευνα, ο φορέας για περιβαλλοντικά ζητήματα (Πράσινο Ταμείο) το 83,3% των αναπτυξιακών εταιρειών και το 50% των επιμελητηρίων
- Το 80% των επιμελητηρίων και το 60% των συνδέσμων επιχειρήσεων και των λοιπών φορέων δήλωσε ότι στις αρμοδιότητές του εντάσσεται η υποβολή εισηγήσεων συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα για την υποστήριξη διαμόρφωσης πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ. Οι μισοί συμμετέχοντες από τα επαγγελματικά σωματεία και τους φορείς εξαγωγικής δραστηριότητας υποβάλουν τέτοιου είδους εισηγήσεις
- Με τη διαμόρφωση πολιτικών για την ενίσχυση των ΜμΕ απασχολούνται στο σύνολό τους οι λοιποί φορείς, το 60% των επιμελητηρίων και των συνδέσμων επιχειρήσεων, το 53,3% των φορέων δημόσιας διοίκησης και οι μισές αναπτυξιακές εταιρείες
- Όπως είναι αναμενόμενο, το 90% των Επιμελητηρίων που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν μέλη τους μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και το σύνολο των επαγγελματικών σωματείων και το 80% των συνδέσμων επιχειρήσεων
- Η προάσπιση και προώθηση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων σε ΜμΕ δεν αποτελεί σημαντική δραστηριότητα των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, καθώς τα μισά επαγγελματικά σωματεία που συμμετείχαν στην έρευνα, το 20% των συνδέσμων επιχειρήσεων και μόλις το 8,3% των αναπτυξιακών εταιρειών ασχολείται με θέματα εργαζομένων

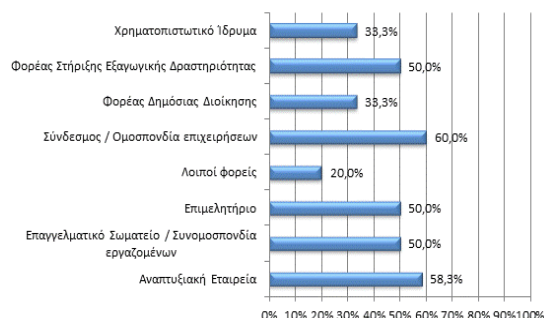
- Με την ερευνητική δραστηριότητα σε θέματα που σχετίζονται με τις ΜμΕ ασχολείται κυρίως το 60% των συνδέσμων επιχειρήσεων, τα μισά επαγγελματικά σωματεία, το 40% των λοιπών φορέων και το 20% των επιμελητηρίων
- Το σύνολο επιμελητηρίων συνεργάζεται με τις ΜμΕ για την υλοποίηση εκπαιδευτικών ημερίδων, ενημερωτικών συνεδρίων για τις ΜμΕ, ενώ επιπλέον έξι στους δέκα συνδέσμους επιχειρήσεων και λοιπούς φορείς παρέχουν εκπαιδευτικές / ενημερωτικές ημερίδες. Το σχετικό ποσοστό των φορέων δημόσιας διοίκησης κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα (13,3%)
- Με την αδειοδότηση των ΜμΕ απασχολείται το 20% των επιμελητηρίων και των συνδέσμων επιχειρήσεων και μικρό ποσοστό των φορέων δημόσιας διοίκησης (6,7%)
- Το 90% των επιμελητηρίων, το 60% των συνδέσμων επιχειρήσεων και το 50% των επαγγελματικών σωματείων και φορέων στήριξης εξαγωγικής δραστηριότητας παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις ΜμΕ

Διάγραμμα 2.5. Τρόποι εμπλοκής των φορέων με τις ΜμΕ, ανά γενική κατηγορία φορέα

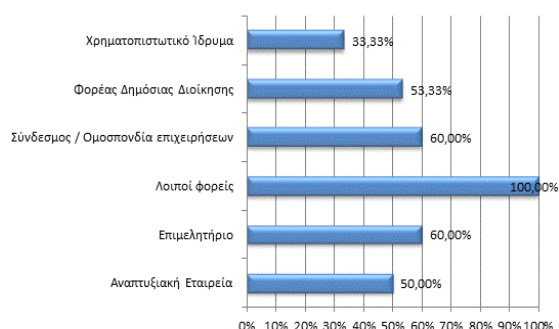
Χρηματοδότηση επιχειρήσεων (άμεση ή έμμεση)

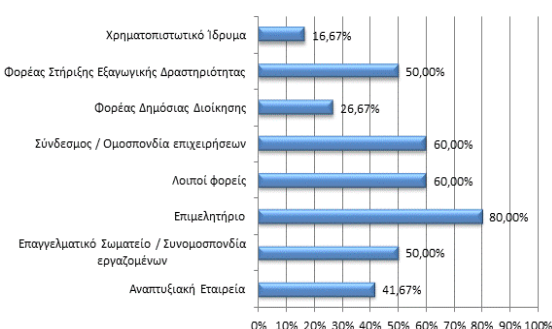
Συνεργασία με ΜμΕ για την υλοποίηση προγραμμάτων / δράσεων

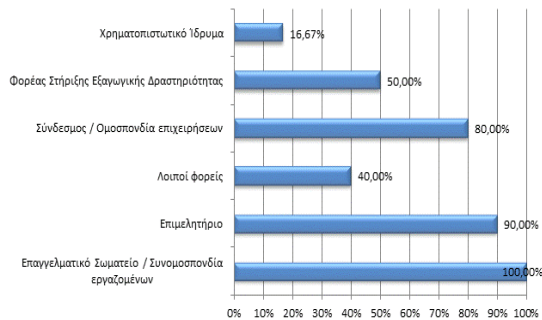
Διαμόρφωση πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ

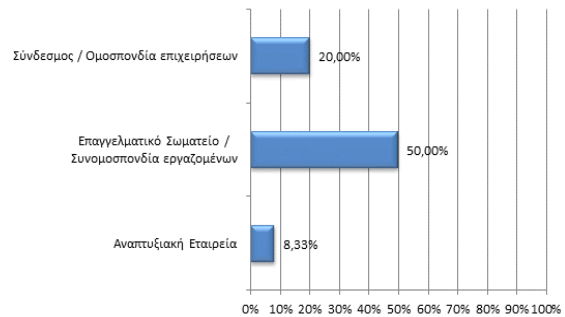
Υποβολή εισηγήσεων συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα

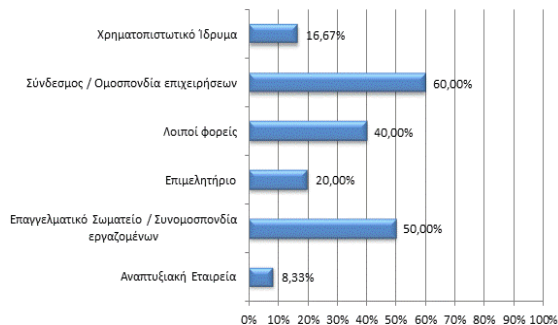
Οι ΜμΕ αποτελούν μέλη του φορέα που εκπροσωπώ

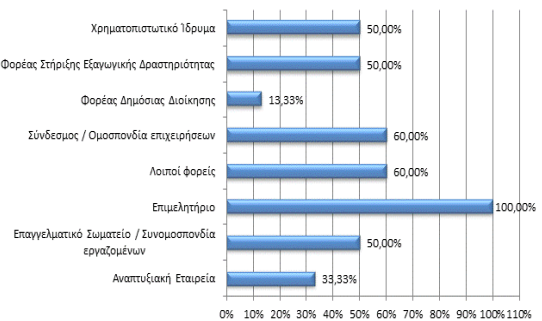
Πρόσπιση και προώθηση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων σε ΜμΕ

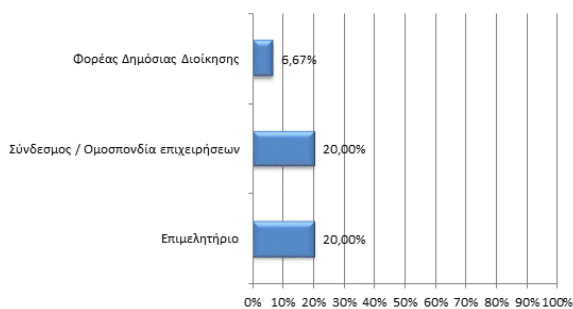
Ερευνητική δραστηριότητα σε θέματα που σχετίζονται με τις ΜμΕ

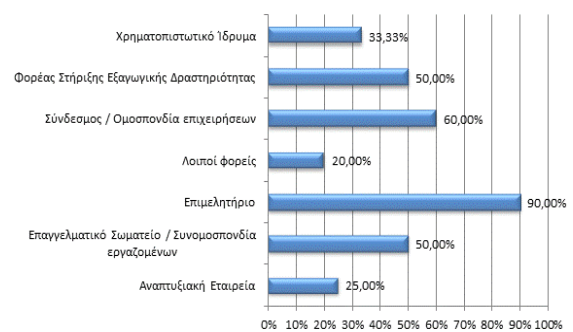
Διενέργεια εκπαιδευτικών ημερίδων, ενημερωτικών συνεδρίων για τις ΜμΕ

Αδειοδότηση ΜμΕ

Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης προς τις ΜμΕ

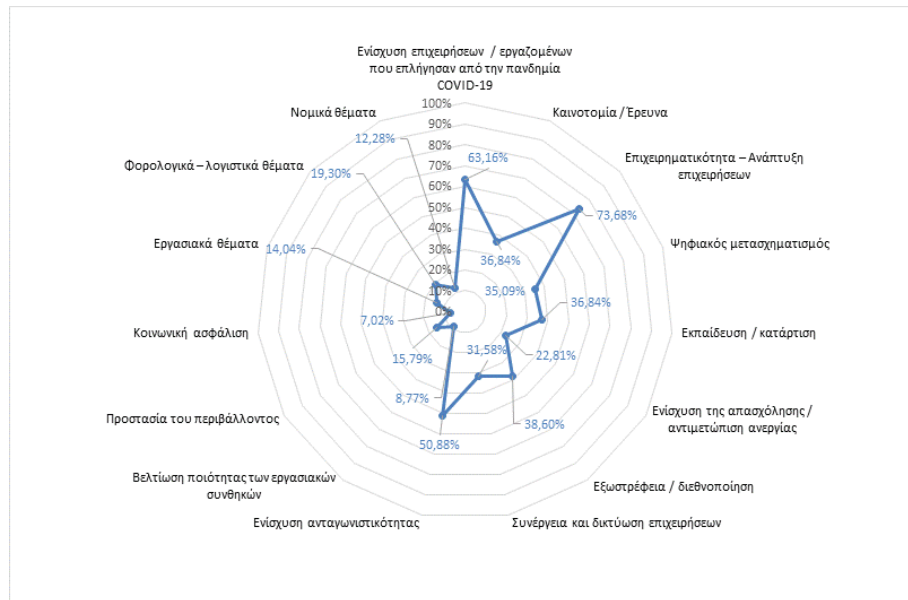

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Στην επόμενη ερώτηση οι φορείς κλήθηκαν να προσδιορίσουν τους τομείς στους οποίους έδωσε τη μεγαλύτερη βαρύτητα ο φορέας που ανήκουν, το 2020. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί η επιχειρηματικότητα και ανάπτυξη επιχειρήσεων συγκέντρωσε το 73,68% των απαντήσεων, και ακολουθεί η ενίσχυση επιχειρήσεων / εργαζομένων που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19 με αντιπροσώπευση 63,16%. Σχεδόν οι μισοί από τους φορείς επικεντρώθηκαν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ το 2020. Στην εξωστρέφεια και διεθνοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα το 38,6% των φορέων, ενώ το 36,84%

εστίασε είτε στη καινοτομία / έρευνα ή στην εκπαίδευση / κατάρτιση. Χαμηλότερη βαρύτητα έδωσαν οι φορείς σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης (7,02%) και στη βελτίωση ποιότητας των εργασιακών συνθηκών (8,77%).

Διάγραμμα 2.6. Τομείς με μεγαλύτερη βαρύτητα το έτος 2020

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Ως άλλοι τομείς στους οποίους δόθηκε βαρύτητα δηλώθηκαν η απολιγνιτοποίηση – μετάβαση από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κοζάνης και η ενίσχυση βιοτεχνικών σωματείων λόγω covid-19 από το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης.

Στην αντίστοιχη έρευνα για τα έτη 2013-2019 η ερώτηση για τους τομείς με τη μεγαλύτερη βαρύτητα απευθυνόταν αποκλειστικά στα επαγγελματικά σωματεία / συνομοσπονδίες εργαζομένων, συνεπώς δεν είναι δυνατή η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ των δύο ερευνών.

2.2 Αξιολόγηση περιβάλλοντος δραστηριοποίησης ΜμΕ το έτος 2020

Στη δεύτερη ενότητα της έρευνας αποτυπώνεται και αξιολογείται το επιχειρηματικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις το έτος 2020. Η ενότητα αυτή απευθυνόταν σε όλους τους συμμετέχοντες.

Στη πρώτη ερώτηση οι συμμετέχοντες στην έρευνα έπρεπε να επιλέξουν τους τρεις σημαντικότερους παράγοντες που κατά τη γνώμη τους δυσχέραιναν την επιχειρηματική δραστηριότητα των ΜμΕ το 2020. Όπως ήταν αναμενόμενο το καθολικό lockdown και τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν στις επιχειρήσεις λόγω της πανδημίας COVID-19 θεωρείται ο πλέον ανασταλτικός παράγοντας για τις ΜμΕ σύμφωνα με το 86,2% των συμμετεχόντων στην έρευνα. Ακολουθεί η έλλειψη ψηφιακής ετοιμότητας των επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στην εξ αποστάσεως εργασία (65,5%) και η

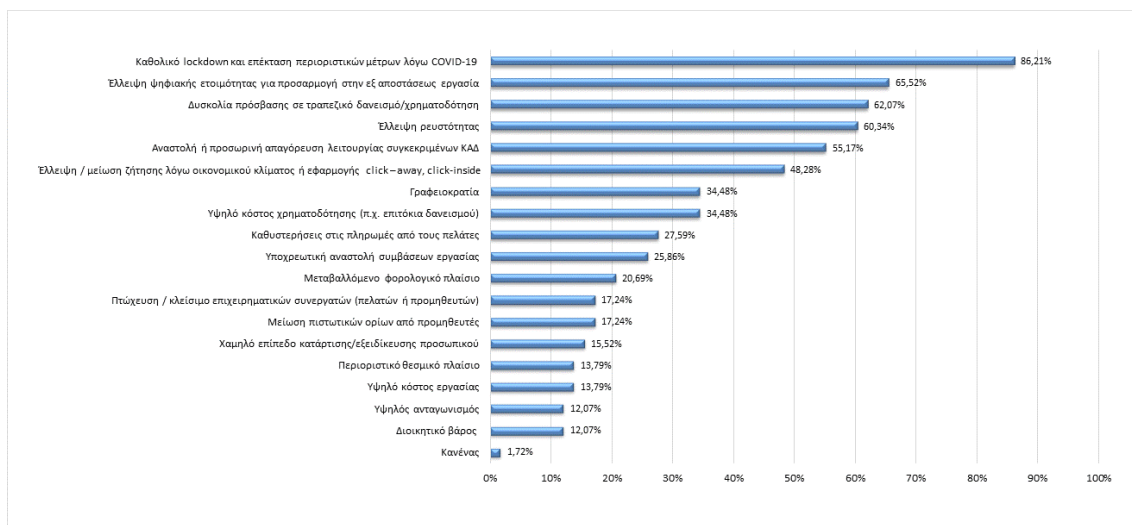
δυσκολία πρόσβασης στον τραπεζικό δανεισμό και στη χρηματοδότηση, παράγοντας που συγκέντρωσε το 62% των απαντήσεων.

Τα διοικητικά βάρη των επιχειρήσεων δηλαδή η επιβάρυνση που έχουν οι ΜμΕ από τις διαδικασίες δημιουργίας ή μεταβολής μιας επιχείρησης, τις διαδικασίες έκδοσης και υποβολής πιστοποιητικών και λοιπές υποχρεώσεις καθώς και ο υψηλός ανταγωνισμός είναι οι δύο λιγότερο σημαντικοί παράγοντες στην επιχειρηματική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, συγκεντρώνοντας έκαστος το 12% των απαντήσεων.

Συγκρίνοντας τα παραπάνω αποτελέσματα με τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας για τα έτη 2013-2019 διαπιστώνουμε τα εξής:

- Το 2020, παράγοντες οι οποίοι σχετίζονται με την έξαρση της πανδημίας επηρέασαν περισσότερο την επιχειρηματική δραστηριότητα των επιχειρήσεων όπως ενδεικτικά το καθολικό lockdown και τα περιοριστικά μέτρα λόγω COVID-19, η έλλειψη ψηφιακής ετοιμότητας για την προσαρμογή στην εξ αποστάσεως εργασία, η αναστολή ή προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας συγκεκριμένων ΚΑΔ. Αντίθετα την περίοδο 2013-2019 παράγοντες όπως το περιοριστικό θεσμικό πλαίσιο και η γραφειοκρατία, το υψηλό κόστος χρηματοδότησης και το μεταβαλλόμενο φορολογικό πλαίσιο φαίνεται να εμπόδισαν σε μεγαλύτερο βαθμό την επιχειρηματική δραστηριότητα των ΜμΕ
- Η δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό και άλλες πηγές χρηματοδότησης συνεχίζει να είναι και το 2020 μεταξύ των πιο σημαντικών παραγόντων που δυσχεραίνουν τη δραστηριότητα των ΜμΕ, αν και σε μικρότερο βαθμό από ότι τα έτη 2013-2019
- Ελαφρώς μεγαλύτερα ποσοστά φορέων δήλωσαν το 2020 ως ανασταλτικούς παράγοντες την έλλειψη / μείωση ζήτησης η οποία όμως οφείλεται όχι μόνο στο γενικότερο οικονομικό κλίμα αλλά και στην εφαρμογή του καθεστώτος click – away, click-inside, τις καθυστερήσεις στις πληρωμές και το κλείσιμο επιχειρηματικών συνεργατών (πελατών ή προμηθευτών) οι οποίες επίσης εκτιμάται ότι επηρεάστηκαν από την έξαρση της πανδημίας

Διάγραμμα 2.7. Κυριότεροι ανασταλτικοί παράγοντες της επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων το έτος 2020

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Στην επόμενη ερώτηση ζητήθηκε από τους φορείς να προσδιορίσουν τις τρεις κυριότερες υποστηρικτικές υπηρεσίες που κατά τη γνώμη τους χρειάζονταν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις το 2020.

Περίπου το 76% των ερωτώμενων αποκρίθηκε ότι οι ΜμΕ χρήζουν περισσότερης υποστήριξης στον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, ενώ με μικρή διαφορά ακολουθεί η ανάγκη για προγράμματα στήριξης επιχειρηματικότητας. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι η τρίτη στη σειρά ανάγκη των ΜμΕ, συγκεντρώνοντας το 70,6% των απαντήσεων.

Στον αντίποδα, η υποστήριξη για τη μείωση των διοικητικών βαρών των επιχειρήσεων, το μάρκετινγκ καθώς και τα εργασιακά θέματα, είναι οι τομείς στους οποίους οι ΜμΕ χρήζουν λιγότερης υποστήριξης, εφόσον συγκεντρώσαν το 8,6% έως 10,3% των απαντήσεων.

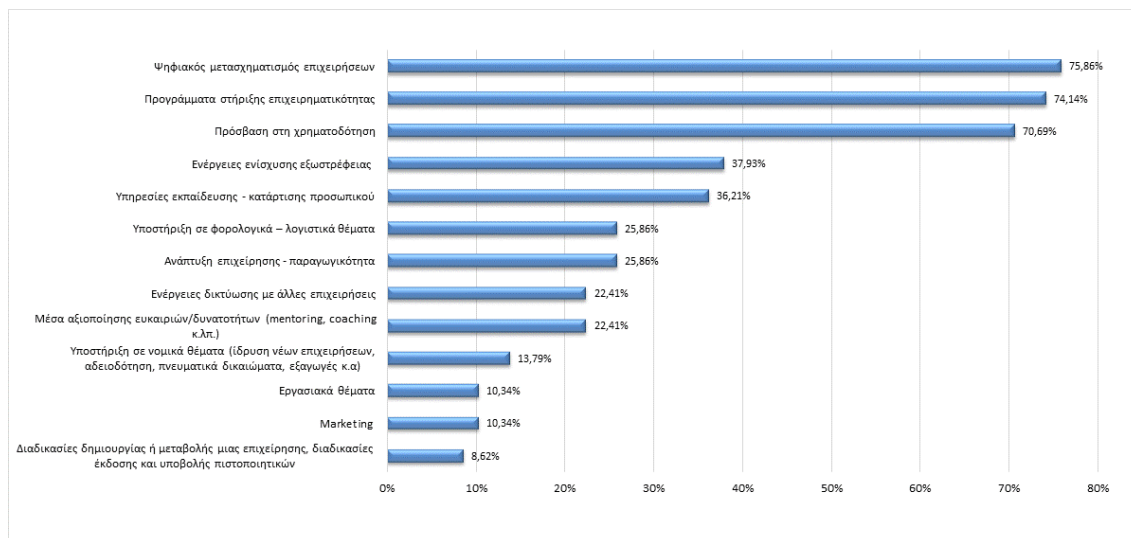
Στη σχετική έρευνα για τα έτη 2013-2019:

- Το 62,7% των ερωτώμενων είχε απαντήσει ότι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις χρήζουν περισσότερης υποστήριξης στις διαδικασίες εξεύρεσης χρηματοδότησης και το 59,3% είχε δηλώσει ότι η πληροφόρηση για προγράμματα στήριξης επιχειρηματικότητας είναι αναγκαία για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Η υποστήριξη για τον ψηφιακό μετασχηματισμό αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων είχε συγκεντρώσει μικρότερα ποσοστά (35,6%).
- Ως κυριότερη υπηρεσία για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις είχε δηλωθεί η υποστήριξη στον ψηφιακό μετασχηματισμό συγκεντρώνοντας το 40,7% των απαντήσεων και ακολούθησε η παροχή πληροφόρησης για προγράμματα στήριξης επιχειρηματικότητας (37,3%).

Από τα ανωτέρω μπορούμε να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων το 2020 δηλώθηκε ως η κυριότερη υποστηρικτική υπηρεσία που έχουν ανάγκη οι ΜμΕ κυρίως λόγω της δραματικής αύξησης των ηλεκτρονικών πωλήσεων (e-shops) αλλά και της αύξησης της τηλεργασίας που επέφερε ο κορονοϊός. Πλην της ανάγκης αυτής, τα προγράμματα στήριξης της

επιχειρηματικότητα και η πρόσβαση στη χρηματοδότηση συνεχίζουν και το 2020, όπως και την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, να ιεραρχούνται υψηλά στις ανάγκες των ΜμΕ.

Διάγραμμα 2.8. Κυριότερες υποστηρικτικές υπηρεσίες που είχαν ανάγκη οι επιχειρήσεις το έτος 2020

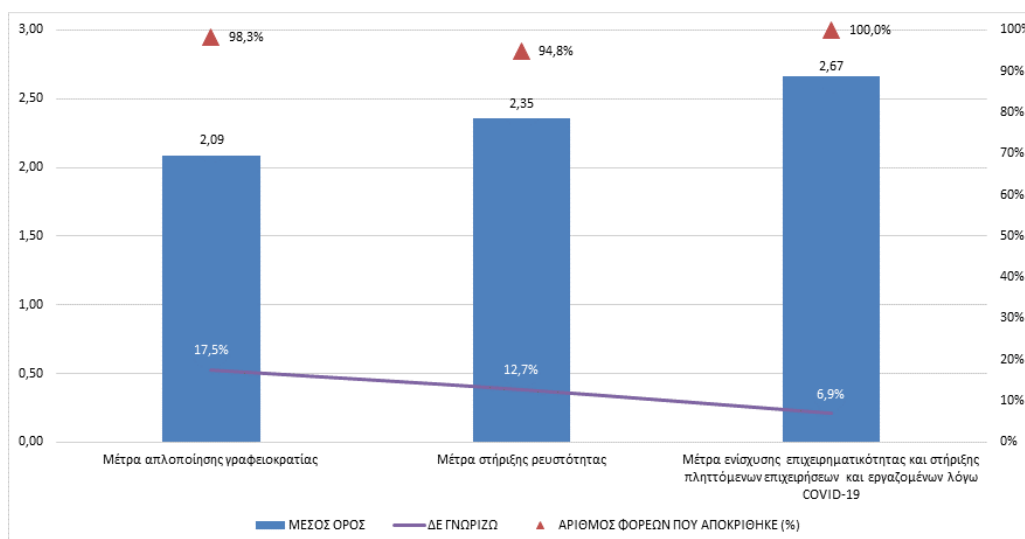
Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Στην επόμενη ερώτηση οι φορείς έπρεπε να αξιολογήσουν το βαθμό συμβολής των πρωτοβουλιών και νομοθετικών ρυθμίσεων που αναλήφθηκαν σε εθνικό επίπεδο το 2020, στη λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι πρωτοβουλίες / ρυθμίσεις εντάσσονταν σε τρεις κατηγορίες: α) την απλοποίηση της γραφειοκρατίας, β) τη στήριξη ρευστότητας και γ) την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και στήριξης των πληττόμενων επιχειρήσεων και εργαζομένων λόγω COVID-19. Για την απόδοση της συνολικής βαθμολογίας υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι των απαντήσεων για κάθε κατηγορία μέτρων, οι οποίοι κατατάσσονται σε μια κλίμακα 1, 2, 3, όπου 1 σημαίνει καθόλου, 2 μέτρια και 3 πολύ.

Η καταγραφή ανέδειξε ότι τα μέτρα που αναλήφθηκαν για την απλοποίηση της γραφειοκρατίας δεν συνέβαλαν αρκετά στην ανάπτυξη των ΜμΕ εφόσον βαθμολογήθηκαν κατά μέσο όρο με 2,09. Στη συγκεκριμένη ερώτηση αποκρίθηκε το 98,3% των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Αντίθετα τα μέτρα στήριξης ρευστότητας και ακόμη περισσότερο τα μέτρα που ελήφθησαν για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και τη στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων και εργαζομένων λόγω της πανδημίας, συνέβαλλαν ικανοποιητικά στην ανάπτυξη των ΜμΕ (μέσος όρος 2,35 και 2,67 αντίστοιχα). Στις συγκεκριμένες ερωτήσεις αποκρίθηκε αντίστοιχα το 94,8% και το 100% των φορέων.

Διάγραμμα 2.9. Συνολική αξιολόγηση σημαντικότερων πρωτοβουλιών / νομοθετικών ρυθμίσεων το έτος 2020 (μέσοι όροι και σύνολα αποκρίσεων)

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

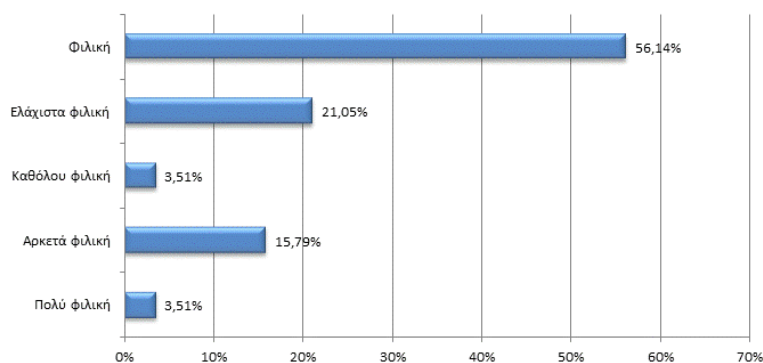
Συγκρίνοντας την ανωτέρω αξιολόγηση των πρωτοβουλιών για το έτος 2020, με την αντίστοιχη για τα έτη 2013-2019, παρατηρούμε τα εξής:

- το 2020, η εικόνα παρουσιάζεται βελτιωμένη αναφορικά με τη στήριξη ρευστότητας και με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, εφόσον τα μέτρα που αναλήφθηκαν σε αυτούς τους τομείς αξιολογήθηκαν με μέσο όρο άνω του 2,3 (στην κλίμακα 1, 2, 3), ενώ τα έτη 2013-2019 βαθμολογήθηκαν κάτω από 2,5 κατά μέσο όρο για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις (στην κλίμακα 1, 3, 5),
- αντίθετα οι πρωτοβουλίες / νομοθετικές ρυθμίσεις που αναλήφθηκαν το 2020 για την απλοποίηση της γραφειοκρατίας φαίνεται ότι δεν συνέβαλλαν ικανοποιητικά στην ανάπτυξη των ΜμΕ, συγκριτικά με αυτές που αναλήφθηκαν τα έτη 2013-2019 (μέσος όρος 2020: 2,09 στην κλίμακα 1, 2, 3 έναντι 2,73 το 2013-2019 για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις στην κλίμακα 1, 3, 5).

Αναφορικά με την αξιολόγηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των ΜμΕ, συνολικά αποκρίθηκαν 57 φορείς. Πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (56,14%) θεωρούν ότι η νομοθεσία είναι φιλική προς τις ΜμΕ, ενώ το 15,79% κρίνει το θεσμικό πλαίσιο «αρκετά φιλικό». Περίπου το 24,5% κρίνει πως η νομοθεσία δεν είναι φιλική προς τις ΜμΕ (είναι ελάχιστα φιλική ή καθόλου φιλική).

Συγκριτικά με την έρευνα για τα έτη 2013-2019, η συνολική εικόνα για το βαθμό φιλικότητας του θεσμικού πλαισίου για τις ΜμΕ είναι σαφώς βελτιωμένη το 2020 εφόσον, αφενός αυξήθηκε σημαντικά το ποσοστό των φορέων που θεωρεί τη νομοθεσία αρκετά φιλική (από 3,51% το 2013-2019 ανήλθε σε 15,79% το 2020), και αφετέρου αυξήθηκε, αν και σε μικρότερο βαθμό, το ποσοστό των φορέων που θεωρεί τη νομοθεσία φιλική (από 43,86% σε 56,14%).

Διάγραμμα 2.10. Αξιολόγηση νομοθεσίας για τις ΜμΕ, το έτος 2020

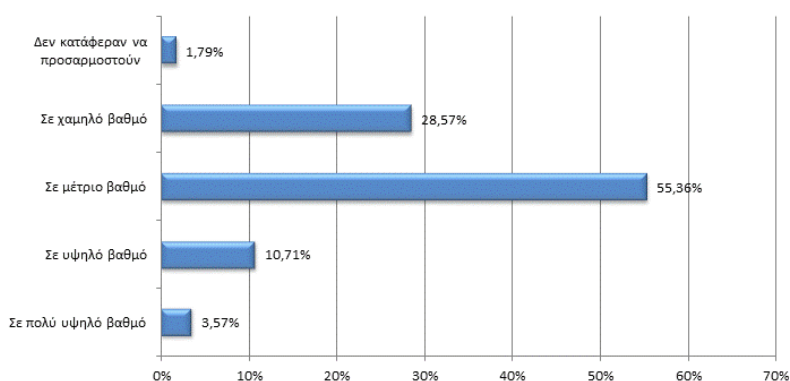

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Η τελευταία ερώτηση της ενότητας αφορούσε το βαθμό ευελιξίας και προσαρμογής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον. Στη συγκεκριμένη ερώτηση αποκρίθηκαν συνολικά 56 φορείς. Περισσότερους από τους μισούς φορείς (55,36%) θεωρεί ότι οι ΜμΕ προσαρμόστηκαν σε μέτριο βαθμό και το 14,29% ότι προσαρμόστηκαν σε πολύ υψηλό ή υψηλό βαθμό.

Συγκρίνοντας τα ανωτέρω αποτελέσματα με αυτά της σχετικής έρευνας για τα έτη 2013-2019 και συγκεκριμένα με τις απαντήσεις των φορέων για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, η εικόνα παρουσιάζεται βελτιωμένη το τρέχον έτος αναφοράς, εφόσον στην προηγούμενη έρευνα πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (58,6%) θεωρούσε ότι οι επιχειρήσεις αυτές είχαν χαμηλό βαθμό προσαρμογής ή ότι δεν κατάφεραν να προσαρμοστούν. Η εικόνα για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις ήταν ελαφρώς καλύτερη εφόσον το 77,5% των φορέων έκρινε ότι οι επιχειρήσεις αυτές κατάφεραν να προσαρμοστούν σε μέτριο, υψηλό ή πολύ υψηλό βαθμό.

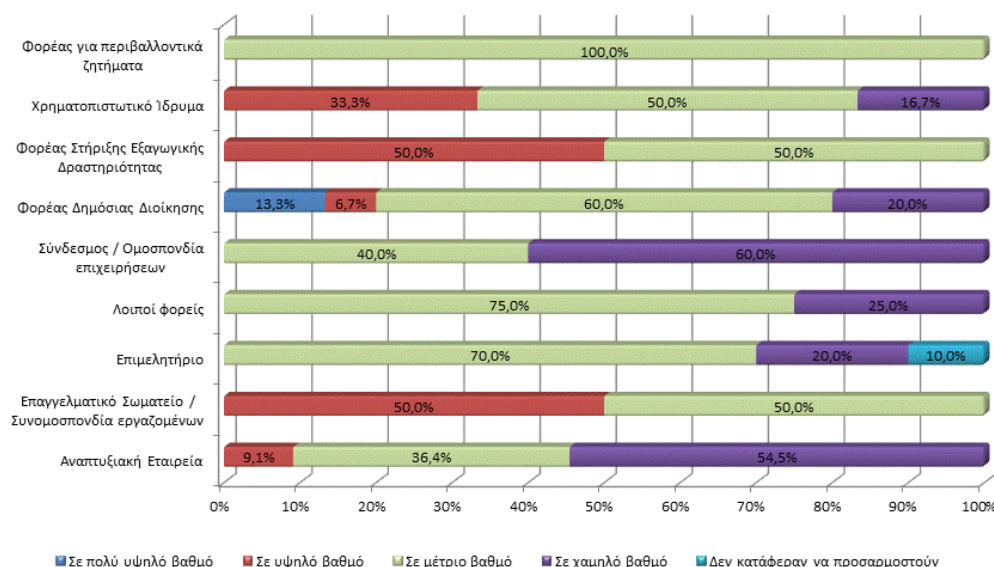
Διάγραμμα 2.11. Βαθμός προσαρμοστικότητας των ΜμΕ στο ευμετάβλητο οικονομικό περιβάλλον του έτους 2020

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Εξετάζοντας τις απαντήσεις αναφορικά με τον βαθμό προσαρμογής των ΜμΕ στο οικονομικό περιβάλλον το 2020 ανά κατηγορία φορέα, παρατηρούμε ότι το 60% των συνδέσμων επιχειρήσεων και το 54,5% των αναπτυξιακών εταιρειών θεωρεί ότι ΜμΕ προσαρμόστηκαν σε χαμηλό βαθμό, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά στις λοιπές κατηγορίες φορέων είναι κάτω από 25%. Μόνο το 10% των επιμελητηρίων κρίνει πως οι ΜμΕ δεν κατάφεραν να προσαρμοστούν.

Διάγραμμα 2.12. Βαθμός προσαρμοστικότητας των ΜμΕ στο ευμετάβλητο οικονομικό περιβάλλον του έτους 2020, ανά γενική κατηγορία φορέα

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

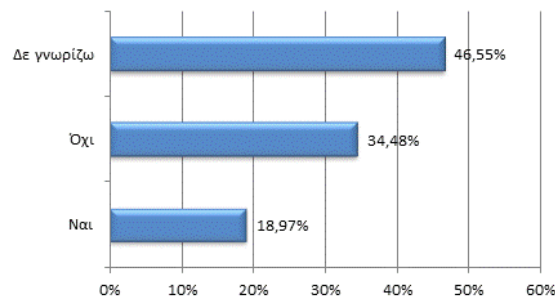
2.3 Αξιολόγηση περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των ΜμΕ το έτος 2020

Η επόμενη ενότητα της έρευνας περιλάμβανε μια σειρά ερωτήσεων για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των ΜμΕ απέναντι σε πρακτικές κυκλικής οικονομίας και στο περιβάλλον το έτος 2020.

Αναφορικά με την υιοθέτηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας από τις ΜμΕ, τα αποτελέσματα είναι αποθαρρυντικά εφόσον το 34,48% των φορέων αποκρίθηκε ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν αξιοποιούν τέτοιου είδους πρακτικές ενώ επιπλέον, ακόμα μεγαλύτερο ποσοστό (46,55%) απάντησε ότι δεν γνώριζε. Μόλις το 18,97% των φορέων αποκρίθηκε θετικά στην ερώτηση.

Συγκρίνοντας τα ανωτέρω στοιχεία με τα αντίστοιχα για τα έτη 2013-2019 η εικόνα είναι μάλλον χειρότερη το 2020, εφόσον την προηγούμενη περίοδο αναφοράς το 25,9% των φορέων αποκρίθηκε ότι οι ΜμΕ ακολούθησαν πρακτικές κυκλικής οικονομίας (έναντι 18,9% το 2020).

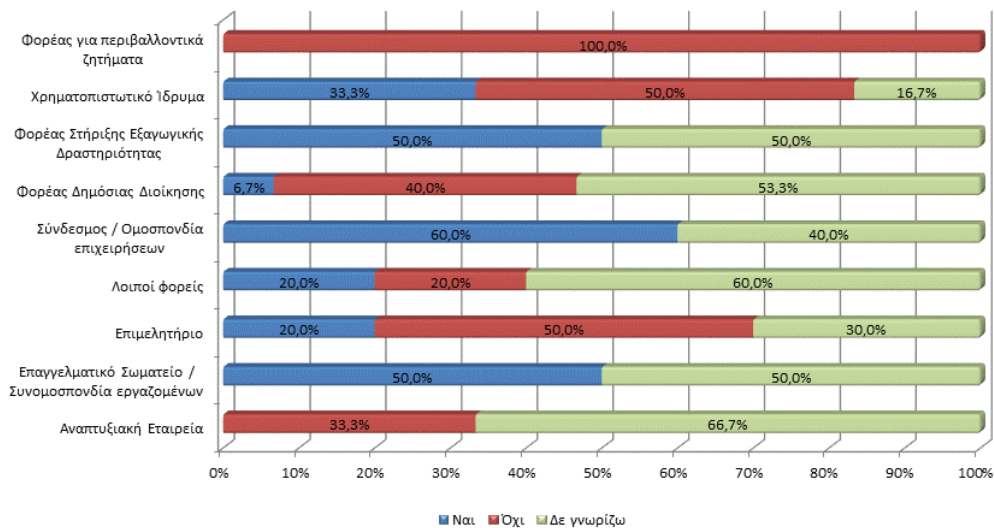
Διάγραμμα 2.13. Βαθμός αξιοποίησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας από τις ΜμΕ το έτος 2020

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Εξετάζοντας τις απαντήσεις που δόθηκαν για το βαθμό αξιοποίησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας ανά κατηγορία φορέα, αξιοσημείωτο είναι ότι το Πράσινο Ταμείο δηλώνει ότι οι ΜμΕ δεν αξιοποίησαν πρακτικές κυκλικής οικονομίας, ενώ επιπλέον τα μισά επιμελητήρια και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν την ίδια άποψη. Η πλειοψηφία των αναπτυξιακών εταιρειών δήλωσε άγνοια για το θέμα, καθώς επίσης το 60% των λοιπών φορέων και περίπου οι μισοί φορείς δημόσιας διοίκησης, φορείς εξαγωγικής δραστηριότητας και επαγγελματικά σωματεία.

Διάγραμμα 2.14. Βαθμός αξιοποίησης πρακτικών κυκλικής οικονομίας από τις ΜμΕ το έτος 2020, ανά γενική κατηγορία φορέα

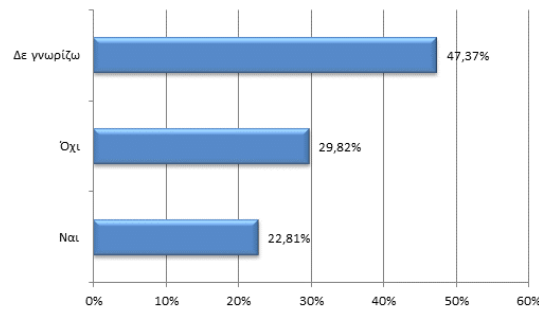

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Η επόμενη ερώτηση ζητούσε από τους ερωτώμενους να απαντήσουν αν κατά τη κρίση τους οι ΜμΕ κατείχαν το 2020 κάποιο πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης (πχ EMAS, ISO 14001). Όπως φαίνεται από το διάγραμμα που ακολουθεί μόνο το 22,81% των φορέων απάντησε θετικά στην ερώτηση, ενώ σημαντικό ποσοστό δήλωσε άγνοια για το θέμα.

Στη σχετική ερώτηση για τα έτη 2013-2019 οι απαντήσεις ήταν σχεδόν ισόποσα μοιρασμένες μεταξύ των τριών εναλλακτικών απαντήσεων, ενώ το ποσοστό των φορέων που απάντησε θετικά ήταν σημαντικά μεγαλύτερο (34,48%).

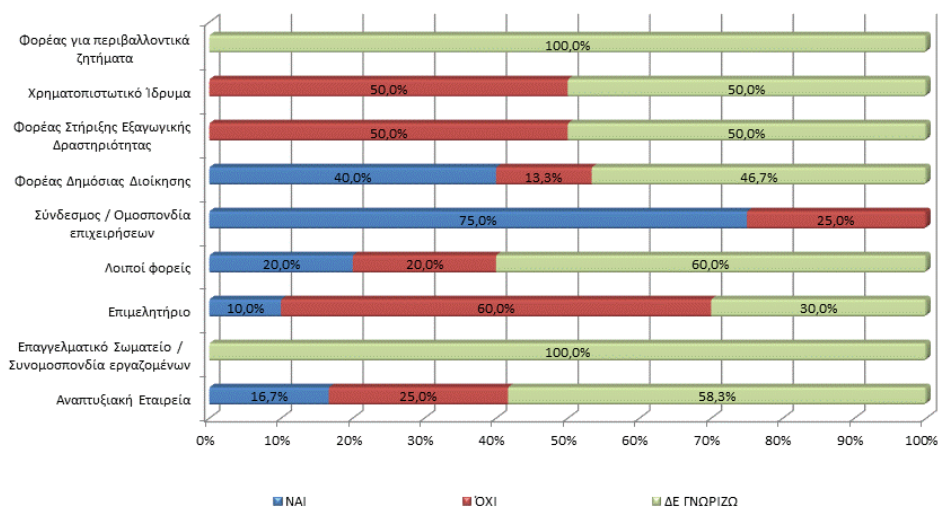
Διάγραμμα 2.15. Κατοχή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις ΜμΕ το έτος 2020

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Όπως φαίνεται και από την κατανομή των απαντήσεων ανά κατηγορία φορέα, μόνο το 75% των συνδέσμων επιχειρήσεων, το 40% των φορέων δημόσιας διοίκησης και μικρά ποσοστά των επιμελητηρίων, αναπτυξιακών εταιρειών και λοιπών φορέων απάντησαν θετικά. Μεγάλα ποσοστά από όλες τις κατηγορίες φορέων (πλην των συνδέσμων επιχειρήσεων και επιμελητηρίων) δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει αν οι ΜμΕ διαθέτουν πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, μεταξύ των οποίων και το Πράσινο Ταμείο.

Διάγραμμα 2.16. Κατοχή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις ΜμΕ το έτος 2020, ανά γενική κατηγορία φορέα

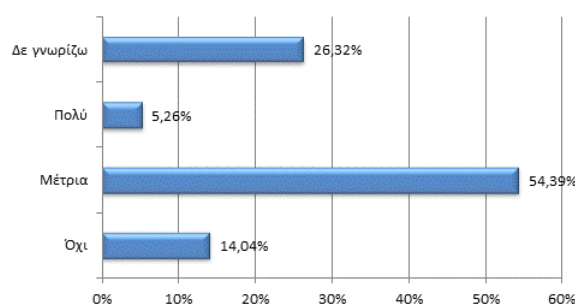

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Στην τελευταία ερώτηση της ενότητας, ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να αξιολογήσουν κατά πόσο οι πολιτικές και τα μέτρα που έχουν ληφθεί το 2020 βοήθησαν τις ΜμΕ να υιοθετήσουν πρακτικές πιο φιλικές προς το περιβάλλον. Σχεδόν οι μισοί από τους φορείς έκρινε πως τα μέτρα βοήθησαν σε μέτριο βαθμό της ΜμΕ, ενώ μόλις το 5,26% θεωρεί τα μέτρα πολύ βοηθητικά.

Στην αντίστοιχη ερώτηση στην έρευνα για τα έτη 2013-2019 η εικόνα ήταν μάλλον καλύτερη, εφόσον το 86,4% θεωρούσε τα μέτρα μετρίως ή πολύ αποτελεσματικά.

Διάγραμμα 2.17. Αποτελεσματικότητα μέτρων του έτους 2020 στην υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον

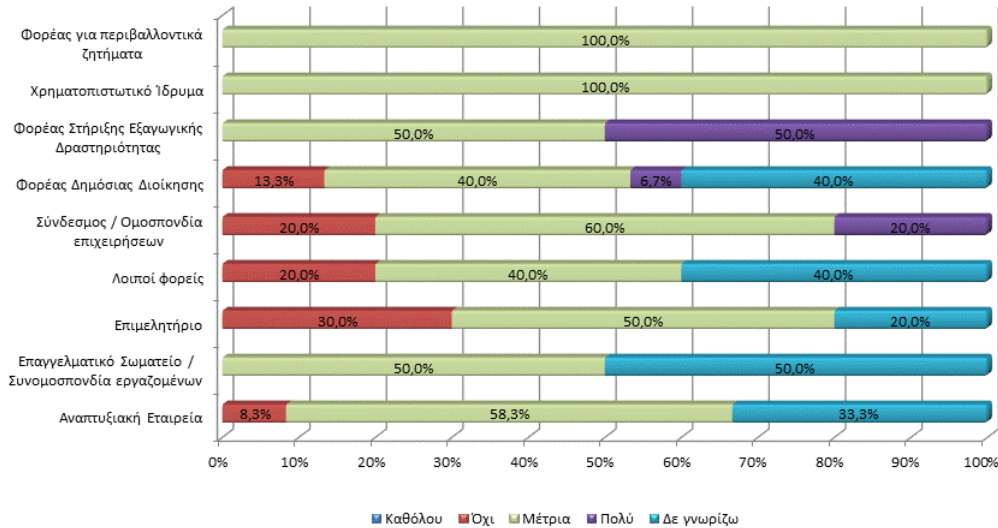

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

Εξετάζοντας την κατανομή των απαντήσεων ανά κατηγορία φορέα, αξίζει να σημειωθεί προς το Πράσινο Ταμείο, το σύνολο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, περίπου έξι στους δέκα συνδέσμους επιχειρήσεων και αναπτυξιακές εταιρείες, καθώς και το 50% των φορέων στήριξης εξαγωγικής

δραστηριότητας, των επιμελητηρίων και των επαγγελματικών σωματίων αξιολογούν μέτρια την αποτελεσματικότητα των μέτρων.

Διάγραμμα 2.18. Αποτελεσματικότητα μέτρων του έτους 2020 στην υιοθέτηση πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον, ανά γενική κατηγορία φορέα

Πηγή: Έρευνα Πεδίου

3 Κύρια ευρήματα της έρευνας

Στην έρευνα για το 2020 συγκεντρώθηκαν συνολικά 58 έγκυρες απαντήσεις φορέων οι οποίοι κλήθηκαν να δηλώσουν τον τρόπο με τον οποίο εμπλέκονται με τις ΜμΕ, τους τομείς στους οποίους έδωσαν τη μεγαλύτερη βαρύτητα το 2020, καθώς επίσης να αξιολογήσουν το περιβάλλον δραστηριοποίησης των ΜμΕ και την περιβαλλοντική τους συμπεριφορά το έτος αυτό.

Αναφορικά με τον τρόπο εμπλοκής των φορέων με τις ΜμΕ αξίζει να σημειωθεί ότι:

- Με την παροχή άμεσης ή έμμεσης χρηματοδότησης ασχολείται περίπου το 69% των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, ήτοι οι εκπρόσωποι όλων των κατηγοριών φορέων, πλην των επαγγελματικών σωματείων. Ειδικά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ο φορέας για περιβαλλοντικά ζητήματα και οι φορείς δημόσιας διοίκησης δήλωσαν στο σύνολό τους ότι παρέχουν προγράμματα / δράσεις χρηματοδότησης
- Με τη διαμόρφωση πολιτικών ενίσχυσης ασχολείται το 51,7% των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, ήτοι το σύνολο των λοιπών φορέων, το 60% των επιμελητηρίων και συνδέσμων επιχειρήσεων και περίπου οι μισές αναπτυξιακές εταιρείες και φορείς δημόσιας διοίκησης και σε μικρότερο ποσοστό τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Το 46,55% των φορέων της έρευνας συμμετέχει στη διενέργεια εκπαιδευτικών ημερίδων ή ενημερωτικών συνεδρίων για τις ΜμΕ, με τα επιμελητήρια, τους λοιπούς φορείς και τους συνδέσμους επιχειρήσεων να παρέχουν σε μεγαλύτερα ποσοστά τέτοιες υπηρεσίες
- Εκπρόσωποι από όλες τις κατηγορίες φορέων, πλην του Πράσινου Ταμείου, δήλωσαν πως οι φορείς συνεργάζονται με τις ΜμΕ για την υλοποίηση προγραμμάτων / δράσεων σε ποσοστά που κυμαίνονται από 20% έως 60%. Οι ίδιες κατηγορίες φορέων συμμετέχουν και στην υποβολή εισηγήσεων συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα για την υποστήριξη διαμόρφωσης πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ, μόνο που εδώ τα ποσοστά είναι μεγαλύτερα για τα επιμελητήρια (80%)
- Το 34,48% των φορέων της έρευνας παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη προς τις ΜμΕ, με τα μεγαλύτερα ποσοστά να συναντώνται στα επιμελητήρια (90%) και στους συνδέσμους επιχειρήσεων (60%)
- Τα επαγγελματικά σωματεία όπως ήταν αναμενόμενο έχουν μέλη τους ΜμΕ στο σύνολό τους, όπως και η συντριπτική πλειοψηφία των επιμελητηρίων και το 80% των συνδέσμων επιχειρήσεων
- Με την έρευνα σε θέματα που σχετίζονται με τις ΜμΕ ασχολείται το 17,24% των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, με τα μεγαλύτερα ποσοστά να συναντώνται στους συνδέσμους επιχειρήσεων (60%) και τα επαγγελματικά σωματεία (50%)
- Η προάσπιση και προώθηση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων σε ΜμΕ δεν αποτελεί σημαντική δραστηριότητα των φορέων που συμμετείχαν στην έρευνα, καθώς μόνο το 5,17% των φορέων της έρευνας ασχολείται με θέματα εργαζομένων. Ομοίως με την αδειοδότηση των ΜμΕ ασχολείται μόνο το 6,9% των συμμετεχόντων και κυρίως τα επιμελητήρια, οι σύνδεσμοι επιχειρήσεων και σε μικρό ποσοστό οι φορείς δημόσιας διοίκησης

Στους τομείς στους οποίους οι φορείς έδωσαν τη μεγαλύτερη βαρύτητα το 2020 συγκαταλέγονται η επιχειρηματικότητα και ανάπτυξη επιχειρήσεων (συγκεντρώνοντας το 73,68% των απαντήσεων) και η ενίσχυση επιχειρήσεων και εργαζομένων που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19 (63,16% των απαντήσεων). Ακολουθούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ, η εξωστρέφεια και διεθνοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η καινοτομία και η εκπαίδευση / κατάρτιση. Χαμηλότερη βαρύτητα έδωσαν οι φορείς που συμμετείχαν στην έρευνα στη βελτίωση ποιότητας των εργασιακών συνθηκών και σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Όπως ήταν αναμενόμενο το καθολικό lockdown και τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν στις επιχειρήσεις λόγω της πανδημίας COVID-19 θεωρήθηκε το 2020 ο πλέον **ανασταλτικός παράγοντας** για τις ΜμΕ σύμφωνα με το 86,2% των συμμετεχόντων στην έρευνα. Ακολουθεί η έλλειψη ψηφιακής ετοιμότητας των επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους στην εξ αποστάσεως εργασία (65,5%) και η δυσκολία πρόσβασης στον τραπεζικό δανεισμό και άλλες πηγές χρηματοδότησης, παράγοντας που συνεχίζει να δυσχεραίνει σημαντικά τη δραστηριότητα των ΜμΕ το 2020, όπως άλλωστε και τα έτη 2013-2019, αν και σε μικρότερο βαθμό.

Το 2020, θέματα τα οποία σχετίζονται με την έξαρση της πανδημίας φαίνεται πως επηρέασαν περισσότερο την επιχειρηματική δραστηριότητα των επιχειρήσεων (έλλειψη ψηφιακής ετοιμότητας, αναστολή ή προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας συγκεκριμένων ΚΑΔ, έλλειψη / μείωση ζήτησης λόγω της εφαρμογής του καθεστώτος click – away, click-inside). Αντίθετα την περίοδο 2013-2019, παράγοντες όπως το περιοριστικό θεσμικό πλαίσιο και η γραφειοκρατία, το υψηλό κόστος χρηματοδότησης και το μεταβαλλόμενο φορολογικό πλαίσιο εμπόδιζαν σε μεγαλύτερο βαθμό την επιχειρηματική δραστηριότητα των ΜμΕ.

Εξετάζοντας τις **υποστηρικτικές υπηρεσίες** που κατά τη κρίση των φορέων είχαν ανάγκη οι επιχειρήσεις το έτος 2020, επιβεβαιώνεται και πάλι ότι η πανδημία επηρέασε σημαντικά τις ανάγκες των ΜμΕ. Ειδικότερα ο ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων δηλώθηκε από το 75,9% των φορέων ως η βασικότερη υποστηρικτική υπηρεσία που χρειαζόνταν οι ΜμΕ το 2020, ενώ το διάστημα 2013-2019 το ποσοστό των φορέων που δήλωσε αυτή την υπηρεσία ήταν σαφώς πιο περιορισμένο και ήταν κυρίαρχο στις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Ωστόσο η δραματική αύξηση των ηλεκτρονικών πωλήσεων (e-shops) αλλά και η αύξηση τη τηλεργασίας που επέφερε ο κορονοϊός, συνέβαλλαν στη διαφοροποίηση των αναγκών των ΜμΕ.

Ακολουθούν η υποστήριξη σε προγράμματα στήριξης επιχειρηματικότητας καθώς και στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση, υπηρεσίες οι οποίες ιεραρχούνται υψηλά στις ανάγκες των ΜμΕ το 2020, όπως και τα έτη 2013-2019.

Για την **ανάλυση του βαθμού συμβολής των εθνικών πρωτοβουλιών και νομοθετικών ρυθμίσεων στην στήριξη της ανάπτυξης των ΜμΕ**, αξιολογήθηκαν τρεις βασικές κατηγορίες: α) μέτρα για την απλοποίηση της γραφειοκρατίας, β) μέτρα για την στήριξη ρευστότητας και γ) μέτρα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και στήριξης των πληττόμενων επιχειρήσεων και εργαζομένων λόγω COVID-19. Για την απόδοση της συνολικής βαθμολογίας υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι των απαντήσεων για κάθε κατηγορία μέτρων, οι οποίες κατατάσσονται σε μια κλίμακα 1,2, 3, όπου 1 σημαίνει καθόλου, 2 μέτρια και 3 πολύ.

Στο πλαίσιο αυτό τα μέτρα που ελήφθησαν για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και τη στήριξη πληττόμενων επιχειρήσεων και εργαζομένων λόγω COVID-19, έλαβαν την υψηλότερη βαθμολογία (2,67 κατά μέσο όρο) ως προς τη συμβολή τους στη λειτουργία των ΜμΕ, γεγονός που δείχνει πως υπήρχε μεγαλύτερη ισορροπία μεταξύ των υποστηρικτικών υπηρεσιών που χρειαζόνταν οι ΜμΕ και

της αποτελεσματικότητας των μέτρων που αναλήφθηκαν. Τα μέτρα στήριξης ρευστότητας έρχονται δεύτερα στη βαθμολογία, ενώ η απλοποίηση γραφειοκρατίας φαίνεται ότι δεν υποστηρίχθηκε αρκετά.

Αντίθετα τα έτη 2013-2019 οι πρωτοβουλίες / νομοθετικές ρυθμίσεις που αναλήφθηκαν για την απλοποίηση της γραφειοκρατίας ήταν πιο αποτελεσματικές, ενώ οι άλλες δύο κατηγορίες μέτρων είχαν λάβει μικρότερη βαθμολογία για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, συγκριτικά με το 2020.

Η συνολική εικόνα για τη **φιλικότητα του θεσμικού πλαισίου** για τις ΜμΕ είναι σαφώς βελτιωμένη το 2020 εφόσον, αφενός αυξήθηκε σημαντικά το ποσοστό των φορέων που θεωρεί τη νομοθεσία αρκετά φιλική (από 3,51% το 2013-2019 ανήλθε σε 15,79% το 2020), και αφετέρου αυξήθηκε, αν και σε μικρότερο βαθμό, το ποσοστό των φορέων που θεωρεί τη νομοθεσία φιλική (από 43,86% σε 56,14%).

Σχετικά με το **βαθμό ευελιξίας και προσαρμογής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον**, τα αποτελέσματα της έρευνας για το 2020 εμφανίζουν καλύτερη εικόνα από αυτά της έρευνας για τα έτη 2013-2020. Ειδικότερα, το 2020 περισσότεροι από τους μισούς φορείς (55,36%) θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις προσαρμόστηκαν σε μέτριο βαθμό και το 14,29% ότι προσαρμόστηκαν σε πολύ υψηλό ή υψηλό βαθμό. Αντίθετα στην έρευνα για τα έτη 2013-2019 πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (58,6%) θεωρούσε ότι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις είχαν χαμηλό βαθμό προσαρμογής ή ότι δεν κατάφεραν να προσαρμοστούν. Η εικόνα για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις ήταν ελαφρώς καλύτερη εφόσον το 77,5% των φορέων έκρινε ότι οι επιχειρήσεις αυτές κατάφεραν να προσαρμοστούν σε μέτριο, υψηλό ή πολύ υψηλό βαθμό.

Τέλος αναφορικά με την **περιβαλλοντική συμπεριφορά των ΜμΕ**, τα αποτελέσματα για το 2020 είναι αποθαρρυντικά εφόσον μόνο το 18,9% των φορέων θεωρεί ότι οι ΜμΕ ακολούθησαν πρακτικές κυκλικής οικονομίας το 2020 (έναντι 25,9% την περίοδο 2013-2019). Επιπλέον το 14% των συμμετεχόντων θεωρεί ότι οι πολιτικές και τα μέτρα που έχουν ληφθεί το 2020 δεν βοήθησαν τις ΜμΕ στην υιοθέτηση πρακτικών πιο φιλικών προς το περιβάλλον, ενώ πάνω από τους μισούς θεωρεί μέτρια τη συμβολή των μέτρων στην υιοθέτηση τέτοιων πρακτικών.

4 Παραρτήματα

4.1 Παράρτημα Ι: Ερωτηματολόγιο της έρευνας παραγωγικών φορέων (έτη 2020 – 2021)

A. Βασικά στοιχεία του φορέα

1. Συμπληρώστε τα παρακάτω πεδία:

Επωνυμία φορέα:

Περιφέρεια:

Όνομ/μο του συνεντευξιαζόμενου:

Θέση συνεντευξιαζόμενου στον φορέα:

Email συνεντευξιαζόμενου:

2. Παρακαλείστε να αναφέρετε τους τρόπους με τους οποίους εμπλέκεται ο φορέας με τις ΜμΕ

Επιτρέπονται πολλαπλές επιλογές

- Χρηματοδότηση επιχειρήσεων (άμεση ή έμμεση)
- Συνεργασία με ΜμΕ για την υλοποίηση προγραμμάτων / δράσεων
- Διαμόρφωση πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ
- Υποβολή εισηγήσεων συμβουλευτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα για την υποστήριξη διαμόρφωσης πολιτικών ενίσχυσης προς τις ΜμΕ
- Οι ΜμΕ αποτελούν μέλη του φορέα που εκπροσωπώ
- Προάσπιση και προώθηση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων σε ΜμΕ
- Ερευνητική δραστηριότητα σε θέματα που σχετίζονται με τις ΜμΕ
- Διενέργεια εκπαιδευτικών ημερίδων, ενημερωτικών συνεδρίων για τις ΜμΕ
- Αδειοδότηση ΜμΕ
- Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης προς τις ΜμΕ
- Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)

3. Σε ποιον από τους παρακάτω τομείς έδωσε μεγαλύτερη βαρύτητα ο φορέας, τη διετία 2020 – 2021;

Επιλέξτε έναν ή περισσότερους τομείς για κάθε έτος αναφοράς

	2020	2021
Ενίσχυση επιχειρήσεων / εργαζομένων που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19		
Καινοτομία / Έρευνα		
Επιχειρηματικότητα – Ανάπτυξη επιχειρήσεων		
Ψηφιακός μετασχηματισμός		
Εκπαίδευση / κατάρτιση		
Ενίσχυση της απασχόλησης / αντιμετώπιση ανεργίας		
Εξωστρέφεια / διεθνοποίηση		
Συνέργεια και δικτύωση επιχειρήσεων		
Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας		
Βελτίωση ποιότητας των εργασιακών συνθηκών		
Προστασία του περιβάλλοντος		
Κοινωνική ασφάλιση		
Εργασιακά θέματα		
Φορολογικά – λογιστικά θέματα		
Νομικά θέματα		
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)		

B. Αξιολόγηση του περιβάλλοντος δραστηριοποίησης ΜμΕ τα έτη 2020-2021

4. Ποιοι πιστεύετε ότι ήταν οι κυριότεροι ανασταλτικοί παράγοντες για την επιχειρηματική δραστηριότητα των ΜμΕ τη διετία 2020 - 2021;

Επιλέξτε τους τρεις σημαντικότερους για κάθε έτος αναφοράς

	2020	2021
Έλλειψη ψηφιακής ετοιμότητας για προσαρμογή στην εξ αποστάσεως εργασία		
Καθολικό lockdown (03/2020 και 11/2020) και επέκταση περιοριστικών μέτρων (01/2021 έως 04/2021) λόγω COVID-19		
Αναστολή ή προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας συγκεκριμένων ΚΑΔ		
Υποχρεωτική αναστολή συμβάσεων εργασίας		
Έλλειψη / μείωση ζήτησης λόγω γενικότερου οικονομικού κλίματος ή εφαρμογής καθεστώτος click – away, click-inside		

	2020	2021
Έλλειψη ρευστότητας		
Υψηλό κόστος εργασίας		
Δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό/χρηματοδότηση		
Υψηλό κόστος χρηματοδότησης (π.χ. επιτόκια δανεισμού)		
Περιοριστικό θεσμικό πλαίσιο		
Μεταβαλλόμενο φορολογικό πλαίσιο		
Διοικητικό βάρος (διαδικασίες δημιουργίας ή μεταβολής μιας επιχείρησης, διαδικασίες έκδοσης και υποβολής πιστοποιητικών)		
Χαμηλό επίπεδο κατάρτισης/εξειδίκευσης προσωπικού		
Καθυστερήσεις στις πληρωμές από τους πελάτες		
Μείωση πιστωτικών ορίων από προμηθευτές		
Πτώχευση / κλείσιμο επιχειρηματικών συνεργατών (πελατών ή προμηθευτών)		
Υψηλός ανταγωνισμός		
Γραφειοκρατία		
Κανένας		
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)		

5. Κατά την εκτίμησή σας ποιες ήταν οι κυριότερες υποστηρικτικές υπηρεσίες που είχαν ανάγκη οι επιχειρήσεις τη διετία 2020 - 2021;

Επιλέξτε τις τρεις σημαντικότερες για κάθε έτος αναφοράς

	2020	2021
Πρόσβαση στη χρηματοδότηση		
Υποστήριξη σε νομικά θέματα (ίδρυση νέων επιχειρήσεων, αδειοδότηση, πνευματικά δικαιώματα, εξαγωγές κ.α)		
Ανάπτυξη επιχείρησης - παραγωγικότητα		
Marketing		
Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων		
Υπηρεσίες εκπαίδευσης - κατάρτισης προσωπικού		
Μέσα αξιοποίησης ευκαιριών/δυνατοτήτων (mentoring, coaching κ.λπ.)		
Προγράμματα στήριξης επιχειρηματικότητας		
Ενέργειες δικτύωσης με άλλες επιχειρήσεις		
Εργασιακά θέματα		
Ενέργειες ενίσχυσης εξωστρέφειας		

	2020	2021
Υποστήριξη σε φορολογικά – λογιστικά θέματα		
Διαδικασίες δημιουργίας ή μεταβολής μιας επιχείρησης, διαδικασίες έκδοσης και υποβολής πιστοποιητικών		
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)		

6. Σε πιο βαθμό πιστεύετε ότι οι παρακάτω πρωτοβουλίες / νομοθετικές ρυθμίσεις που αναλήφθηκαν τη διετία 2020 - 2021, βελτίωσαν τη λειτουργία των ΜμΕ;

Βαθμολογήστε με 1 ή 2 ή 3, όπου 1 σημαίνει καθόλου, 2 μέτρια και 3 πολύ, για κάθε έτος αναφοράς

	2020				2021			
	1	2	3	ΔΕ	1	2	3	ΔΕ
	ΓΝΩΡΙΖΩ				ΓΝΩΡΙΖΩ			
Μέτρα απλοποίησης γραφειοκρατίας (πχ Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025, πλατφόρμα MyDATA, παρατηρητήριο γραφειοκρατίας για αποτύπωση των διοικητικών βαρών, απλούστευση πλαισίου άσκησης συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων κλπ)								
Μέτρα στήριξης ρευστότητας (π.χ. επενδυτικά δάνεια και δάνεια επιχειρηματικής ανάπτυξης του ΤΕΠΙΧ II, Equifund, μείωση συντελεστή προκαταβολής φόρου εισοδήματος, ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας)								
Μέτρα ενίσχυσης επιχειρηματικότητας και στήριξης πληττόμενων επιχειρήσεων και εργαζομένων λόγω COVID-19 (π.χ. επιστρεπτές προκαταβολές, αποζημίωση ειδικού σκοπού, μηχανισμός ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ, απαλλαγή μισθωτή από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος για επιχείρηση, παράταση πληρωμής αξιογράφων, αναστολή φορολογικών / ασφαλιστικών υποχρεώσεων, παροχή εγγυοδοσίας για δάνεια κεφαλαίου κίνησης επιχειρήσεων του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19, COSME 2014-2020, Ορίζοντας 2020)								

7. Πόσο φιλική προς τις ΜμΕ ήταν η νομοθεσία τη διετία 2020 - 2021;

	2020	2021
Καθόλου φιλική		
Ελάχιστα φιλική		
Φιλική		
Αρκετά φιλική		
Πολύ φιλική		

8. Κατά την κρίση σας κατάφεραν οι ΜμΕ να προσαρμοστούν στο ευμετάβλητο οικονομικό περιβάλλον τη διετία 2020 - 2021;

	2020	2021
Σε πολύ υψηλό βαθμό		
Σε υψηλό βαθμό		
Σε μέτριο βαθμό		
Σε χαμηλό βαθμό		
Δεν κατάφεραν να προσαρμοστούν		

Γ. Περιβαλλοντική συμπεριφορά των ΜμΕ τα έτη 2020-2021

9. Κατά την άποψή σας οι ΜμΕ ακολούθησαν πρακτικές κυκλικής οικονομίας τη διετία 2020 - 2021; (π.χ. μείωση της σπατάλης πόρων στην παραγωγική διαδικασία, αξιοποίηση ανανεώσιμων πόρων, επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, κλπ)

	2020	2021
Ναι		
Όχι		
Δε γνωρίζω		

10. Κατά την άποψή σας οι ΜμΕ διέθεταν κάποιο πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης τη διετία 2020 - 2021; (πχ. EMAS, ISO 14001)

	2020	2021
Ναι		
Όχι		
Δε γνωρίζω		

11. Οι πολιτικές και τα μέτρα που έχουν ληφθεί τη διετία 2020 - 2021, πόσο βοήθησαν τις ΜμΕ να υιοθετήσουν πρακτικές πιο φιλικές προς το περιβάλλον (π.χ. περιβαλλοντική αδειοδότηση αξιοποίηση των αποβλήτων, επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, πράσινο ταμείο, ενίσχυση περιβαλλοντικής βιομηχανίας κλπ);

	2020	2021
Καθόλου		
Όχι		
Μέτρια		
Πολύ		
Δε γνωρίζω		

4.2 Παράρτημα II: Πληθυσμός της έρευνας

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
1	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Δίκτυο Δήμων Νήσων Αττικής	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://atticaislandsnetwork.gr/
2	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΚΟ Α.Ε.)	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://anko.gr
3	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Φλώρινας Α.Α.Ε Ο.Τ.Α. (ΑΝΦΛΩ)	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anflo.gr
4	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Καστοριάς Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑΣ. Α.Ε.)	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.ankas.gr
5	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Δράμας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.aned.gr/
6	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Ξάνθης Α.Ε.	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.aned.gr >
7	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.ankavala.gr/
8	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Ροδόπης – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anro.gr
9	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Δημοσυνεταιριστική “Εβρος” Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://dimossin.gr
10	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Α.Ε. (ΑΝΕΘ)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.aneth.gr/
11	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://mdat.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
12	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.ΣΕΡ. Α.Ε.)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.aneser.gr
13	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Χαλκιδικής Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anetxa.gr
14	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Νομού Ημαθίας Α.Ε. Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.anhma.gr
15	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΙ. Α.Ε.)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anki.gr
16	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Πέλλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΠΕ. Α.Ε.)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.anpe.gr
17	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Πιερική Αναπτυξιακή Α.Ε. – Ο.Τ.Α.	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://pieriki-anaptixiaki.gr/
18	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.)	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.epirusa.gr
19	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Νοτίου Ηπείρου Αμβρακικού Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΕΤΑΝΑΜ Α.Ε.)	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://pieriki-anaptixiaki.gr
20	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Λάρισας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α (Α.Ε.ΝΟ.Λ. Α.Ε.)	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://aenol.gr/
21	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Καρδίτσας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.)	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://anka.gr
22	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε. (ΕΑΠ ΑΕ) – Αναπτυξιακή Α.Ε. ΟΤΑ	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://eapilio.gr
23	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Τρικάλων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.)	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.kenakap.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
24	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Ιόνιος Αναπτυξιακή (πρώην Συνεταιριστική Αυτοδιοικητική Ζακύνθου Α.Ε.)	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.zakynthos.gov.gr
25	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Ιονίων Νήσων Α.Ε.	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://anion.org.gr/
26	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αιτωλική Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.)	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.aitoliki.gr
27	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αχαΐα Α.Ε. – Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.achaiasa.gr
28	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Ολυμπίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΟΛ. Α.Ε.)	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anol.gr
29	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Τριχωνίδα Α.Ε. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.trihonida.gr
30	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Φωκική Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε.)	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.anfok.gr
31	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Φθιωτική Αναπτυξιακή Α.Ε.	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.fthiotiki.gr/
32	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΟΑΣΕ Α.Α.Ε.)	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.oase.com.gr/
33	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Εύβοιας Α.Ε.	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://anevia.gr/
34	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Ελικώνας Παρνασσός ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ .Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.elikonas.gr/
35	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Βόρειου Πελοποννήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΒΟΠΕ Α.Ε.)	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anvope.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
36	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Πάρωννα Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Πάρωννας Α.Ε.)	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.paronas.gr
37	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.anmess.gr/
38	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Λήμνου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.Λ. Α.Ε.)	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.anel-sa.gr/
39	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου (ΕΤΑΛ Α.Ε.)	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.etal-sa.gr/el/
40	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Τ.Α.Χ. Α.Ε.)	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://leaderchios.gr/
41	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.)	Νότιο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.ando.gr
42	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Νότιο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.e-cyclades.gr
43	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://anher.gr
44	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://anlas.gr
45	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://oakae.gr/
46	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	ΑΚΟΜΜ-ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΑΕ ΟΤΑ	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.akomm.gr
47	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΕΛ.ΑΝ.ΕΤ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.elanet.gr/
48	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Διεπαγγελματική οργάνωση πτηνοτροφίας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	-
49	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Διεπαγγελματική οργάνωση Αμπέλου και Οίνου	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://winesofgreece.org/

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
50	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Διεπαγγελματική οργάνωση επιτραπέζιας ελιάς	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://doepel.gr/
51	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Διεπαγγελματική οργάνωση μελιού	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	-
52	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Φθιωτική Αναπτυξιακή Α.Ε.	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://edokhellas.com/
53	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Διεπαγγελματική οργάνωση ροδάκινων και αχλαδιών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	-
54	ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Διεπαγγελματική οργάνωση επιτραπέζιας ελαιόλαδου	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://www.edoe.org/
55	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.antagonistikotita.gr
56	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://empedu.gov.gr
57	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eydamth.gr
58	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.pepkm.gr
59	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.thessalia-espa.gr
60	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://peproe.gr
61	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://ead.gr/

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
62	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pepdym.gr
63	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.stereaellada.gr
64	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Πελοποννήσου	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eydpelop.gr
65	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.peponia.gr
66	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pepba.gr/
67	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pepkritis.gr
68	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Αττικής	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://ead.gr
69	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	Νότιο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://pepna.gr
70	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.gsevee.gr/
71	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://gsee.gr/
72	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Ομοσπονδία Φαρμάκου	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.omospondiapharmakou.gr/
73	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Ομοσπονδία Μισθωτών Τύπου και Βιομηχανίας Χάρτου	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.omed.gr/

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
74	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Εργατικό Κέντρο Αθήνας	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.eka.org.gr/
75	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Εργατικό Κέντρο Πειραιά	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	
76	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Εργατικό Κέντρο Θεσσαλονίκης	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	
77	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Εργατικό Κέντρο Πάτρας	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	
78	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Γάλακτος - Τροφίμων - Ποτών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	
79	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Ομοσπονδία Εργατοϋπαλλήλων Κλωστοϋφαντουργίας-Ιματισμού-Δέρματος Ελλάδας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	
80	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Πανελλήνια Ομοσπονδία Λογιστών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://pol.org.gr/
81	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Ομοσπονδία Οικοδόμων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και κατασκευές	http://www.omospondiaoikodomon.gr/default.html
82	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και κατασκευές	https://www.pno.gr/
83	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ)	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.acci.gr/
84	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΒΕΑ)	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://acsmi.gr
85	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΕΑ)	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eea.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
86	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσ/νίκης (ΕΒΕΘ)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.ebeth.gr
87	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσ/νίκης (ΒΕΘ)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.veth.gov.gr
88	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσ/νίκης (ΕΕΘ)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.eeth.gr
89	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιώς (ΕΒΕΠ)	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.pcci.gr
90	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιώς (ΒΕΠ)	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.bep.gr
91	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επαγγελματικό Επιμελητήριο Πειραιώς	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.iccwbo.gr
92	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://uhc.gr
93	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	https://www.grhotels.gr
94	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Αρκαδίας	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://arcadianet.gr
95	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ιωαννίνων	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.cci-ioannina.gr
96	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ημαθίας	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.icci.gr
97	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Σάμου	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.samoscci.gr
98	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Αχαΐας	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.e-a.gr
99	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Κέρκυρας	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.corfucci.gr
100	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Κεφαλληνίας και Ιθάκης	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eeki.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
101	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ροδόπης	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.rodopicci.gr
102	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Ροδόπης	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.everodopi.gr
103	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Αιτωλοακαρνανίας	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.epimetol.gr
104	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Αργολίδας	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://arcci.gr
105	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Άρτας	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.e-artas.gr
106	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Βοιωτίας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.viotiachamber.gr
107	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Γρεβενών	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.epimelitiriogreveno.n.gr
108	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Δράμας	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.dramanet.gr
109	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Δωδεκανήσου	Νότιο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.ebed.gr
110	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Έβρου	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.evroschamber.gr
111	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Εύβοιας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eviachamber.gr/
112	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ευρυτανίας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://epimelitirio-evrytania.gr
113	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ζακύνθου	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.zantecci.gr
114	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ηλείας	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.heliachamber.gr
115	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ηρακλείου	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.ebeh.gr
116	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Θεσπρωτίας	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.e-thesprotias.gr
117	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Καβάλας	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://kcci.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
118	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Καρδίτσας	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.karditsacci.gr
119	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Καστοριάς	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.kastoriachamber.gr
120	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Κιλκίς	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://ccikilkis.gr
121	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Κοζάνης	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.evekozani.gr
122	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Κορινθίας	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.korinthiacc.gr
123	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Κυκλάδων	Νότιο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.e-kyklades.gr
124	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Λακωνίας	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.lakoniacci.gr
125	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Λάρισας	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.larcci.gr
126	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Λασιθίου	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.epimlas.gr
127	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Λέσβου	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.lesvos-chamber.com
128	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Λευκάδας	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.lefkadachamber.gr
129	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Μαγνησίας	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.cci-magnesia.gr
130	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Μεσσηνίας	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.messinianchamber.gr
131	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ξάνθης	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.ebex.gr
132	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Πέλλας	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pellachamber.gr
133	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Πιερίας	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.champier.gr
134	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Πρέβεζας	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.prevezachamber.gr
135	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Ρεθύμνης	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eber.gr
136	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Σερρών	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.serreschamber.gr
137	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Τρικάλων	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.trikala-chamber.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
138	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Φθιώτιδας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.fthiotidoscc.gr
139	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Φλωρίνης	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.ebef.gr
140	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Φωκίδας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.epimelitiriofokidas.gr
141	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Χαλκιδικής	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.epichal.gr
142	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Χανίων	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://chania-cci.gr
143	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	Επιμελητήριο Χίου	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://chios.chamber.cloud
144	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pamth.gov.gr
145	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pkm.gov.gr
146	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	Δυτική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pdm.gov.gr
147	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Ηπείρου	Ήπειρος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.php.gov.gr
148	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Θεσσαλίας	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.thessaly.gov.gr
149	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Ιόνιων Νήσων	Ιόνια Νησιά	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://pin.gov.gr
150	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pde.gov.gr
151	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://pste.gov.gr
152	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Αττικής	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.patt.gov.gr
153	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Πελοποννήσου	Πελοπόννησος	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.ppel.gov.gr
154	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	Βόρειο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.pvaigaiou.gov.gr
155	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου	Νότιο Αιγαίο	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.pnai.gov.gr
156	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Περιφέρεια Κρήτης	Κρήτη	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.crete.gov.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
157	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (Σ.Ε.Β.Τ.)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.sevt.gr
158	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος (πρώην Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος)	Κεντρική Μακεδονία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://sbe.org.gr/
159	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.sev.org.gr
160	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Αττικής και Πειραιώς (Σ.Β.Α.Π.)	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.swap.gr
161	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος (ΣΒΘΚΕ)	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.sbtke.gr
162	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων Βιομηχανιών	Θεσσαλία	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.sthev.gr
163	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος	Δυτική Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	www.sevpde.gr
164	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Παραγωγής Υλικών Συσκευασίας (ΣΥΒΙΠΥΣ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	http://www.pac.gr
165	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνια Ένωση Βιοτεχνών Λαϊκής Τέχνης	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://handicraftgreece.gr
166	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Χ.Β.)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	http://haci.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
167	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Λιανικής Πωλήσεως Ελλάδος (ΣΕΛΠΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Εμπόριο	https://www.selpa.gr/gr/association
168	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Βιομηχανίας και Επιχειρήσεων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://psxbe.gr
169	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων Κλωστοϋφαντουργών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	-
170	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.sme.gr/
171	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βιομηχάνων Καλλυντικών & Αρωμάτων (ΠΣΒΑΚ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.psvak.gr
172	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τυποποίησης Ελαιολάδου	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://sevitel.gr
173	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	https://sete.gr/
174	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικών Επιχειρήσεων Εξαγωγής, Διακίνησης Φρούτων, Λαχανικών & Χυμών INCOFRUIT-HELLAS	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	http://incofruit.gr/
175	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας	Στερεά Ελλάδα	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://svse.gr/

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
176	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Διεθνούς Διαμεταφοράς & Επιχειρήσεων Logistics Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και κατασκευές	https://www.synddel.gr/
177	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων (ΠΟΞ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	https://www.hhf.gr/
178	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Συνομοσπονδία επιχειρηματιών τουριστικών καταλυμάτων Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	https://www.setke.gr
179	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνια Ομοσπονδία Επιχειρήσεων Τουρισμού (ΠΟΕΤ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	http://poet.gr
180	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Ξενοδόχων Θεσ/νίκης	Κεντρική Μακεδονία	Τουρισμός	http://www.tha.gr
181	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνια Ένωση Μεταποιητών - Τυποποιητών - Εξαγωγέων Επιτραπέζιων Ελιών (ΠΕΜΕΤΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://www.pemete.gr
182	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ελληνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Εμπόριο	https://esee.gr
183	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ελληνική Ένωση Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας (ΕΒΙΚΕΝ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Ορυχεία και Ενέργεια	https://unicen.gr
184	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Γενική Πανελλαδική Ομοσπονδία Επιχειρήσεων Τουρισμού (ΓΕΠΟΕΤ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	http://poet.gr
185	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Τουρισμός	http://www.hatta.gr
186	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Ξενοδόχων Ρόδου	Νότιο Αιγαίο	Τουρισμός	https://exr.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
187	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ελληνική Ένωση Τραπεζών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	https://www.hba.gr
188	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας (ΕΒΗΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Ορυχεία και Ενέργεια	https://www.ebhe.gr
189	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.eaee.gr
190	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνιο Συνδικάτο Χερσαίων Εμπορευματικών Μεταφορών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και κατασκευές	http://www.psxem.gr
191	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και κατασκευές	http://www.eekt.gr
192	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Κατασκευαστών Γεωργικών Μηχανημάτων Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Βιομηχανία μηχανημάτων και εξοπλισμού, τεχνολογική καινοτομία	https://www.ekagem.gr
193	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Τσιμεντοβιομηχανιών Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	http://www.hcia.gr
194	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.pef.gr
195	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Μεταφορές, τηλεπικοινωνίες και κατασκευές	https://pesede.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
196	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πλεκτικής - Ετοίμου Ενδύματος Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://www.greekfashion.gr
197	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ελληνική Ένωση Αλουμινίου (Ε.Ε.Α.)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	http://www.aluminium.org.gr/
198	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Διογκωμένης Πολυστερίνης (ΠΑ.ΣΥ.ΔΙ.Π.)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	http://www.epshellas.com
199	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Προστασίας Περιβάλλοντος (Π.Σ.Ε.Π.ΠΕ.)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Νερό, επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων	http://www.paseppe.gr/el
200	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.sfee.gr/
201	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Πλαστικών Ελλάδος	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χημική βιομηχανία και βιομηχανία μετάλλων	https://www.ahpi.gr/
202	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ανωνύμων Εταιριών & ΕΠΕ	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.sae-epe.gr/
203	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	http://greekwinefederation.gr/
204	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Ελληνικών Αποσταγμάτων & Οινόπνευματων Ποτών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Αγροτοβιομηχανία	https://www.seaop.gr/
205	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Μαρμάρου Μακεδονίας – Θράκης (Σ.Ε.Μ.Μ.Θ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Ορυχεία και Ενέργεια	https://www.semmth.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
206	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύλλογος Βιομηχανιών & Επιχειρήσεων Ηλεκτρικών Συσκευών (ΣΒΕΗΣ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Βιομηχανία μηχανημάτων και εξοπλισμού, τεχνολογική καινοτομία	http://www.applia-hellas.gr/
207	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας ΣΕΝΑΒΙ	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Βιομηχανία μηχανημάτων και εξοπλισμού, τεχνολογική καινοτομία	https://www.facebook.com/senavisyndesmos/
208	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Σύνδεσμος Βιομηχανιών και Επιχειρήσεων Ανακύκλωσης και Ενεργειακής Αξιοποίησης Αποβλήτων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Νερό, επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων	https://sepan.gr/
209	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Νερό, επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων	https://www.edeya.gr/
210	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Ομοσπονδία Βιοτεχνικών Σωματείων Αττικής	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://obsattikis.org/
211	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.mindev.gov.gr
212	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ(Enterprise Greece)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Εξαγωγές	https://www.enterprisegreece.gov.gr
213	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Εξαγωγές	https://oaep.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
214	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων (ΠΣΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Εξαγωγές	www.pse.gr
215	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Εξαγωγές	https://www.hepo.gr
216	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Σύνδεσμος Εξαγωγέων Πελοποννήσου	Πελοπόννησος	Εξαγωγές	https://www.sevpde.gr/
217	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης	Κρήτη	Εξαγωγές	https://www.crete-exporters.com
218	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (Σ.Ε.Β.Ε.)	Κεντρική Μακεδονία	Εξαγωγές	http://www.seve.gr
219	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε.	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.piraeusbank.gr
220	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Άλφα Τράπεζα Ανώνυμη Εταιρεία	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.alpha.gr
221	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Τράπεζα EUROBANK Ανώνυμη Εταιρεία	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.eurobank.gr
222	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.nbg.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
223	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	ΑΤΤΙΚΑ BANK, Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.atticabank.gr
224	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Παγκρήτια Τράπεζα Α.Ε.	Κρήτη	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.pancretabank.gr
225	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε.	Κρήτη	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.chaniabank.gr
226	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε.	Ήπειρος	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.epirusbank.com
227	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας ΣΥΝ.Π.Ε.	Θεσσαλία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.bankofthessaly.gr
228	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας ΣΥΝ.Π.Ε.	Θεσσαλία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.bankofkarditsa.gr
229	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Τράπεζα OPTIMA BANK Α.Ε.	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.ibg.gr
230	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Συνεταιριστική Τράπεζα Κεντρικής Μακεδονίας ΣΥΝ.Π.Ε.	Κεντρική Μακεδονία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	http://www.serrescoopbank.gr
231	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Ανώνυμη Εταιρία (πρώην ΕΤΕΑΝ ΑΕ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	https://hdb.gr

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	ΚΛΑΔΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	URL
232	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, Γραφείο Ελλάδας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	-
233	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Γραφείο Αθηνών	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eib.org/
234	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων Α.Ε. (πρώην ΤΑΝΕΟ)	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://hdbi.gr/el/
235	ΦΟΡΕΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://ypen.gov.gr/
236	ΦΟΡΕΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	Πράσινο Ταμείο	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://prasinotameio.gr/
237	ΦΟΡΕΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.eoan.gr/
238	ΦΟΡΕΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.cres.gr/
239	ΦΟΡΕΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΕΥΔ ΕΠ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	https://www.ymeperaa.gr/epixeirisiako-programma/eidiki-ypiresia-diaxeirisis-ep-ymeperaa
240	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.obl.gr/
241	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	Κέντρο Καινοτομίας Περιφέρειας Αττικής	Αττική	ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	http://www.innovationattica.gr/